

MƏDƏNİYYƏT

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Bu müharibə göstərdi ki, ədalət tez və ya gec zəfər çalır

Birinci Bakı Qlobal Forumundan başlayaraq hər yeddi Forumda haqqında danışdığım mövzu Ermənistan–Azərbaycan münəqişəsi idi. Bu gün isə demək istəyirəm ki, münəqişə həll edilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu fikri VIII Qlobal Bakı Forumunun açılışında çıxış edərkən bildirib.

Prezident deyib: “Münəqişəni Azərbaycan özü həll etdi. Azərbaycan özü BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi qətnamələri həyata keçirdi. Bu qətnamələr erməni qoşunlarının işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindən qeyd-şərtsiz və dərhal çıxarılmasını tələb edirdi. Əfsuslar olsun ki, 27 il ərzində bu qətnamələr kağız üzərində qalırdı. Azərbaycan özü öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməsəydi, həmin qətnamələr daha 27 il də kağız üzərində qalardı”.

Dövlət başçısı vurğulayıb ki, 2020-ci il noyabrın 9-da Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atdı və müharibə başa çatdı. Həmçinin işğal altında qalan digər ərazilərdən çıxmaq cədvəli verildi. Azərbaycan xalqı 4 gündən sonra tarixi Qələbəmizin birinci ildönümünü qeyd edəcək.

davamı səh. 2-də

Məktəblərə Milli Qəhrəman və Vətən Müharibəsi Qəhrəmanlarının adı verilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, Baş nazir Əli Əsədov Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş Vətən Müharibəsi Qəhrəmanlarının adlarının əbədləşdirilməsi barədə qərar imzalayıb.

Nazirlər Kabinetindən verilən məlumata görə, qərarə əsasən, respublikanın müxtəlif şəhər və rayonlarında 37 tədris-tərbiyə müəssisəsinə (məktəb, lisey, gimnaziya, bağça və s.) Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı və Vətən Müharibəsi Qəhrəmanlarının adları verilib.

Biləsuvar şəhəri Uşaq incəsənət məktəbinə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Orxan Nadir oğlu Əkbərovun, Biləsuvar rayonu Xırmandalı kənd Uşaq incəsənət məktəbinə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Nihad Akif oğlu Babayevin, Neftçala şəhər Uşaq incəsənət məktəbinə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Camal Vidadi oğlu İsmayilovun adı verilib.

Noyabrın 5-də Heydər Əliyev Sarayında Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə Bakı Media Mərkəzi və “Sənaməfilm” studiyasının birgə istehsalı olan “Şuşa, sən azadsan!” sənədli filmi geniş auditoriyaya təqdim olunacaq.

Şuşa əməliyyatı 44 günlük Vətən müharibəsinin həlledici mərhələsi, müasir hərbi tarixinin ən parlaq səhifələrindən biridir. Filmə Şuşa əməliyyatını həyata keçirən cəsur əsgər və zabitlərimizin müsahibələri, Şuşanı işğaldan azad edən qəhrəman xüsusi təyinatlılarımızın döyüş yolu, əməliyyat zamanı çəkilmiş eksklüziv kadrlar yer alır. Filmin rejissoru Cavidan Şerifov, prodüserləri Nazim Hüseynov və Orman Əliyevdir.

“Qarabağa mədəniyyətlə, kitablə qayıdırıq”

səh. 3

Zəfərin Şuşaya qaytardığı səs

Xan Şuşinskiyin ruhu artıq doğma yurdunun azad səmasında dolayır

Vətən müharibəsində şanlı Qələbəmizin birinci ildönümü münasibətilə Mədəniyyət Nazirliyinin təşkil etdiyi silsilə tədbirlər davam edir.

Noyabrın 4-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində bu silsilədən növbəti tədbir – görkəmli xanəndə, Xalq artisti Xan Şuşinskiyin (İsfəndiyar Aslan oğlu Cavanşirov; 1901-1979) 120 illiyinə həsr olunmuş “Havalənsin Xanın səsi” adlı milli musiqi axşamı keçirildi.

Tədbir muğam ustadının öz ifasında məşhur “Şuşanın dağları” mahnısının lent yazısının səsləndirilməsi ilə başladı.

Mədəniyyət nazirinin birinci müavini Elnur Əliyev çıxış edərək nazirlik tərəfindən Zəfər Günü ərəfəsində təşkil edilən tədbirlər haqqında söz açdı, musiqi axşamının da bu silsilənin davamı olduğunu diqqətə çatdırdı. Bildirdi ki, avqustun 20-də Azərbaycan muğam sənətinin böyük ustadı Xan Şuşinskiyin anadan olmasının 120 ili tamam oldu: “Xan Şuşinski muğamlarımızın bənzərsiz ifaçısı olmaqla yanaşı, “Şuşanın dağları”, “Məndən gən gəzmə”, “Ay gözəl” kimi dillər əzbəri olan mahnı və təsniflər bəstələyib. Zəfərin birinci ildönümündə azad Şuşamızla bərabər Xan Şuşinskiyin də yubileyini qeyd edirik. Xanəndənin “Şuşanın dağları” mahnısı Şuşanı görməyənlərdə əsrərangiz qala-şəhərimiz haqqında təsəvvür yaradır. Şuşadan çoxsaylı mədəniyyət xadimlərimiz yetişib. Biz bu gün Qələbəmizin ildönümü ilə bərabər həm də mədəniyyətimizin Şuşaya qayıdışını bayram edirik. Bu gün ikiqat bayramdır. Böyük xanəndənin 100 və 110 illik yubileylərini Şuşasız qarşılamışıq. Ustadın 120 illiyində artıq doğma yurdu işğaldan azad olunub. Xan Şuşinski öz ifaları ilə Şuşanın

Azərbaycan mədəniyyətinin bir hissəsi olduğunu sübut edib”.

Elnur Əliyev daha sonra dedi: “Mədəniyyət Nazirliyi olaraq məqsədimiz mədəni irsimizi yaşatmaq və musiqi tariximizdə iz qoyan sənətkarları tanıtmaktır. Layihələrimiz dövlət başçısı tərəfindən ölkəmizin mədəniyyət paytaxtı elan olunan Şuşada

da davam edəcək. Bütün tədbir iştirakçılarını qarşıdan gələn Zəfər Günü münasibətilə təbrik edirik”.

Sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Aybəniz Növrəslı görkəmli xanəndənin yaradıcılığı haqqında düşüncələrini bölüşdü.

davamı səh. 2-də

Qalibiyyət ruhu ilə yaradılan rəsmlər

nin ildönümünü qeyd edir: “44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə müzəffər Ordumuz düşmən üzərində şanlı Qələbə qazandı. 30 ilə yaxın işğal altında olan torpaqlarımız azad edildi. Ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda minlərlə Vətən övladı canını fəda etdi. Allah onların hər birinə rəhmət eləsin. Biz şəhidlərimizin əziz xatirəsini hər zaman ehtiramla yad edəcəyik”.

davamı səh. 2-də

Yaşarlı xatirələrin aydın gecəsi

Tamaşaçı qəlbində kök salmaq, hələ yaşayarkən əbədi yaşarlıq qazanıb yaddaşlarda iz qoymaq hər sənətkarə nəşib olmur. Ona bəslənən bu məhəbbətin, bu miqyasda rəğbətin, bu səmimiyyətin nüvəsində nə dururdu? İstedad-mı, tamaşaçıya sevgimi, səhnəyə sonsuz bağlılığımı, yüksək peşəkarlığımı?

Bildiyim odur ki, tamaşaçı bütün bu xüsusiyyətlər böyük bir ürək-də cəm edən sənətkarına qəlbində əbədi məkan qurub...

Noyabrın 3-də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrına toplaşan sadə tamaşa-

çılar, rəsmlər, mədəniyyət və incəsənət xadimləri də özləri üçün bu həqiqəti yenidən təsdiqlədilər. Ölməz sənətkar, Xalq artisti, görkəmli teatr və kino xadimi Yaşar Nuri mədəniyyətimiz, teatr sənətimiz yaşadıqca yaşayacaq.

Tamaşaçı onsuz keçən illərin həsrətini də bu gecədə ovudurdu. Onun 70 illiyinə həsr olun-

muş yubiley gecəsində, xatirəsinin işığında.

davamı səh. 4-də

Nizaminin tərənnümü etdiyi dəyərlər BMT-nin də ideyalarıdır

Dünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesus və BMT-nin Cenevrə ofisinin baş direktoru Tatyana Valovaya bu il Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin medalı ilə təltif olunub.

Bunu Qlobal Bakı Forumunun açılış mərasimində Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədrisi İsmail Serageldin bildirib.

Tədbirə videokonfrans formatında qoşulan Tedros Adhanom Qebreyesus Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin medalı ilə təltif olunduğuna görə təşəkkürünü bildirib: “Bu medal həmçinin Azərbaycanın dahi şəhəri Nizami Gəncəvinin humanist ideyalarına bir bağlılıqdır. Biz planetimizin sağlamlığını təmin etməliyik. Həmrəylik nəticəsində bu çətinliklərdən alınacağıq”.

BMT-nin Cenevrə ofisinin baş direktoru Tatyana Valovaya da videokonfrans formatında tədbirə qoşularaq deyib: “Bu medalı qəbul etmək mənim üçün böyük şərəfdir. Dahi şair Nizami Gəncəvi uzaqgörənliyi ilə seçilən bir şəxs olub. Onun dəyərli fikirləri artıq çoxdan öz ana vətənindən kənara çıxıb. O, dünya mədəni irsinin bir hissəsidir. Nizami Gəncəvinin “Xəmsə”də yazdığı fikirlər BMT-nin də ideyalarına uyğundur”.

95 ildir “Danışır Bakı”

1926-cı il noyabrın 6-da Bakıda radiostansiya fəaliyyətə başlayıb və efirdə “Danışır Bakı” sözləri səslənib. İlk dövrdə radio verilişlərinin gündəlik efir vaxtı cəmi 2 saat təşkil edirdi.

30 il sonra – 1956-cı ildə Azərbaycan Radiosunun efir yoldaşlığına Azərbaycan Televiziyası da qoşuldu. 6 noyabr radio ilə bərabər televiziya işçilərinin də peşə bayramı oldu.

Azərbaycan Radiosu və Televiziyasında çalışan və onların simasında efir və ekran jurnalistikası sahəsində fəaliyyət göstərən bütün həmkarlarımızın peşə bayramını təbrik edirik.

Regionlardakı mədəniyyət müəssisələrində şanlı Qələbəmizə həsr olunan tədbirlər keçirilib

səh. 3

“Zəfər Günü mübarək!” adlı musiqi axşamı

səh. 3

əvvəli səh. 1-də

Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, Ermənistan otuz ilə yaxın işğal altında saxladığı ərazilərdə bütün tarixi binaları, 67 məsciddən 65-ni dağıdıb, bütün tikililəri yerlə yeksan edib: “Bu, əslində, barbarlığın, vandallığın təzahürüdür”.

“Bu müharibə onu göstərdi ki, tez və ya gec ədalət zəfər çalacaq” deyən Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, hazırda azad edilmiş ərazilər də bərpə-quruculuq işləri ilə bağlı genişmiqyaslı dövlət proqramı həyata keçirilir. “Ümid edirik ki, erməni işğalından əziyyət çəkmiş bir milyondan çox soydaşımızı, keçmiş məcburi köçkünləri öz yerlərinə qaytara biləcəyik”, – deyə İlham Əliyev əlavə edib.

Prezident qeyd edib ki, biz indi post-münaqişə dövründəyik: “Ermənistan

bir sıra təkliflər irəli sürmüşük ki, gəlin, sülh müqaviləsi üzərində işləməyə başlayaq. Çünki biz müharibə haqqında danışmaq yox, sülh haqqında, gələcək haqqında danışmaq fikrindəyik. Əfsuslar olsun ki, bu təklif hələ cavabını almayıb”.

Dövlətimizin başçısı deyib ki, indi hər bir şey Ermənistanın mövqeyindən asılı olacaq: “Çünki bizim mövqeyimiz tamamilə aydındır. Mən bir daha qeyd edirəm ki, biz sülh danışıqlarına başlamağa hazırıq, sülh müqaviləsini imzalamağa hazırıq. Biz səhifəni çevirmək istəyirik və sərhədləri müəyyən etmək fikrindəyik. Görürsünüz ki, Ermənistandan cavab gəlmir və demək olar, bir ildir onlar susurlar. Mənə elə gəlir ki, onlar Azərbaycanın konstruktiv mövqeyinə müqavimət göstərə bilməyəcəklər”. ***

Zəfərin Şuşaya qaytardığı səs

əvvəli səh. 1-də

O, Xan Şuşinskiyin öz səsi və sənəti ilə nəinki doğulduğu Qarabağda, Azərbaycanda, bütün Yaxın Şərq ölkələrində tanındığını və sevildiyini, Azərbaycan musiqisini hər yerdə böyük məhəbbətlə təbliğ etdiyini bildirdi.

Xan Şuşinskiyin oğlu Aslan Cavanşirov tədbirin təşkilinə görə Mədəniyyət Nazirliyinə və Beynəlxalq Muğam Mərkəzinə minnətdarlıq etdi.

Bildirdi ki, atası tələbələrinə hər zaman muğamlarımızın keşiyində dayanmalarını vəsiyyət edirdi: “Ulu öndər Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrlərdə muğam sənətimizə xüsusi diqqət göstərmişdir. Bu gün Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın muğam sənətimizə böyük diqqəti Xan Şuşinski arzularının çin olmasına işarədir. Bu gün atamın ruhu şadıddır.

Şuşanı bizə qaytaran Ali Baş Komandan İlham Əliyevə və müzəffər Ordumuza minnətdaram. Bütün şəhidlərimizin qarşısında baş əyirəm”.

Tədbirin bədii hissəsində bir-birindən maraqlı musiqi nömrələri gecəyə xüsusi rəng qatdı. Xan Şuşinski adına Ağdam Uşaq muğam musiqi məktəbinin şagirdləri, eləcə də Xalq artistləri Mələxanım Əyyubova, Nəzakət Teymurova, Məsum İbrahimov, Əməkdar artistlər Təyyar Bayramov, Sevinc Səriyeva, Elnur Zeynalov, Babək Niftəliyev, xanəndələr İlkin Əhmədov, Aytən Məhərrəmov, Rəvanə Qurbanovanın çıxışları alqışlarla qarşılandı.

Musiqi axşamı Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin bir ilin mayında Şuşanın Cıdır düzündə keçirilən “Xarıbülbül” festivalındakı tarixi nitqinin nümayişindən sonra xanəndələrin ifasında “Qarabağ şikəstəsi”nin sədələri ilə yekunlaşdı.

LALƏ

Bu müharibə göstərdi ki, ədalət tez və ya gec zəfər çalır

“Biz bundan sonra sülh haqqında, gələcək haqqında danışmaq fikrindəyik”

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirilən növbəti Qlobal Bakı Forumu “COVID-19-dan sonrakı dünya” mövzusunda həsr olunub.

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, pandemiya bu gün global gündəlikdə bir nömrəli məsələdir: “Biz pandemiya, postpandemiya dövrü haqqında danışdıq. Hətta tam aydın deyil, biz postpandemiya dövrünə qədəm qoymuşuq, yoxsa yox. Çünki müxtəlif ölkələr fərqli yanaşmalar sərgiləyir”.

Dövlətimizin başçısı qeyd edib ki, bu xəstəliyin başladığı ilk günlərdən etibarən Azərbaycan həm daxilə, həm də beynəlxalq səviyyədə çox fəal işlədi: “Biz regionda ilk ölkələrdən biri idik ki, yaşı 18-dən yuxarı olan əhalinin təxminən yarısından çoxunu – 60 faizini iki doza peyvənddən keçirə bildik. Biz 13 yeni dövlət xəstəxanası açdıq. Demək olar ki, 4 minə yaxın cərpayçı potensialı ilə bu təsisatlar hazırda pandemiyaadan əziyyət çəkən çox sayda insanlara xidmət göstərir və indi pandemiya nəzarət altındadır”.

Prezident onu da diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi 30-dan artıq ölkəyə maliyyə və humanitar yardım edib, bir sıra ölkələrə isə ödənişsiz peyvənd dozalarını çatdırıb. “Həmçinin Dünya Səhiyyə Təşkilatına donor kimi 10 milyon ABŞ dolları həcmində maliyyə yardımı ayırdıq. Bu kimi addımlar, eləcə də dünyanın aparıcı dövlətlərinin məsuliyyətlə yanaşması məsələnin həllinə töhfə verə bilərdi”, – deyə Prezident İlham Əliyev əlavə edib.

***

Noyabrın 6-dək davam edəcək Forumda dünyanın 40-dan çox ölkəsindən ali və yüksək səviyyəli nümayəndələr, sabiq dövlət və hökumət başçıları, beynəlxalq və qeyri-hökumət təşkilatlarının təmsilçiləri, eləcə də digər nüfuzlu qonaqlar iştirak edirlər. Hibrid formatda təşkil edilən tədbirə 300-ə yaxın qonaq canlı və onlayn qaydada qoşulacaq.

VIII Qlobal Bakı Forumu noyabrın 4-də açılış mərasimindən sonra işini panel iclaslarla davam etdirib.

Qalibiyyət ruhu ilə yaradılan rəsmlər

Muzey Mərkəzində şanlı Zəfərimizə həsr olunan sərgi açıldı

əvvəli səh. 1-də

Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi uğrunda apardığımız haqq savaşında bütün xalqımızın ayağa qalxdığını söyləyən nazir müavini onların sırasında mədəniyyət adamlarının – musiqiçilərin, rəssamların da olduğunu bildirdi. Dedi ki, Azərbaycan xalqının şanlı qəhrəmanlıq salnaməsinin əbədləşdirilməsinə sənətkarlarımız öz qələmləri, fırçaları ilə töhfələrini verirlər. Tarixi həqiqətləri, xalqımızın Qarabağ uğrunda apardığı mübarizəni, Vətən həsrətini və qazandığımız şanlı Qələbəni əks etdirən əhəmiyyətli əsərlər yaradırlar.

Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi və təşkilatçılığı ilə Qələbəmizə həsr olunan silsilə tədbirlərin həyata keçirildiyini bildiren Sevdə Məmmədəliyeva “Zəfər sərgisi” haqqında söz açdı. Qeyd etdi ki, sərgidə Xalq rəssamları Fərhad Xəlilov, Səlah Məmmədov, Arif Hüseynov, Sürus Mirzəzadə ilə yanaşı, gənc nəsil rəssamların

da Qarabağımıza və Zəfər Günlünə həsr olunmuş 200-dən çox əsəri yer alıb. Nazir müavini çıxışının sonunda sərginin təşkilinə görə Rəssamlar İttifaqına və iştirakçı rəssamlara minnətdarlığını bildirdi.

Rəssamlar İttifaqının sədri, Xalq rəssamı Fərhad Xəlilov Qələbənin yaradıcı insanlara çox böyük müsbət təsirindən

bəhs etdi. Rəssamların Zəfərinə həsr etdikləri əsərləri böyük ruh yüksəkliyi və ictimai hissi ilə yaratdıqlarını söylədi.

Sonda sərginin açılışını bildirən rəmzi lent kəsildi. Qonaqlar sərgi ilə yaxından tanış oldular.

Qeyd edək ki, Muzey Mərkəzində “Zəfər sərgisi” noyabrın 10-dək ziyarətçilər üçün açıq olacaq.

NURƏDDİN

Mədəniyyət Nazirliyi yanında İctimai Şuranın növbəti iclası

Azərbaycan Milli Kitabxanasında Mədəniyyət Nazirliyi yanında İctimai Şuranın növbəti iclası keçirilib.

Əvvəlcə İctimai Şuranın sədri Gəray Əlibəyov görülməli işlər barədə məlumat verib. İclasda monitoring qrupunun yaradılması, rəssamlıq, heykəltəraşlıq, ədəbiyyat, teatr, kino, mədəniyyət və incəsənətin digər sahələri ilə bağlı qrupun fəaliyyətinin təşkili ilə fikir və təkliflər səslənib.

Səsəndirilən təkliflərlə bağlı qeyd olunub ki, monitoring qrupu yaradıldıqdan sonra insanlar arasında sorğu keçirilməli, onların fikirləri qeydə alınmalıdır. Monitoring qrupu fəaliyyətini keçirilən sorğunun nəticələrinə uyğun qurmalıdır. İclasda özəl teatrların festivalının keçirilməsi bir daha gündəmə gətirilib.

İclasın yekununda İctimai Şuranın teatr, kino, fondlar, nəşriyyat və kitab işi, incəsənət sahəsi, beynəlxalq əməkdaşlıq, habelə muzey işi və mədəni sərvətlər üzrə işçi qrupları yaradılıb.

Sonra İctimai Şuraya ünvanlanan məktublar müzakirə edilib, müraciətlər Mədəniyyət Nazirliyinin aidiyyəti struktur bölmələrinə çatdırılmaq üçün nazirliyin nümayəndəsinə təqdim olunub.

BXA və BMA-nın birgə konserti

Bakı Xoreoqrafiya Akademiyası və Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının təşkilatçılığı ilə Zəfər Gününə həsr olunmuş konsert proqramı keçirilib.

BMA-nın nəzdindəki Opera studiyasında təqdim olunan konsert proqramında Xalq artistləri Cəmilə Bayramovanın quruluşunda “Xarıbülbül”, Yusif Qasımovun quruluş verdiyi “Cəngdi”, Təranə Muradovanın quruluşunda “Şuşanın dağları”, Əməkdar artistlər Sənan Hüseynlinin quruluşunda “İgidlər rəqsi”, Rima İsgəndərovanın quruluşunda “Arızbarı”, Eteri Cəfərovanın quruluşunda “Yallı”, Gülməmməd Şahverdiyevin quruluşunda “Qarabağ yallısı” nümayiş olunub. Həmçinin Viktoriya Şahmurovanın quruluşunda “Sarı gəlin”, Əməkdar müəllimi Aqiləyay Pələmbur quruluşunda “Azərbaycan kapriçiosu”, Əməkdar mədəniyyət işçisi Lyudmila Qutlyanskayanın quruluşunda “Vals”, BXA-nın müəllimi Yelena Çernousovanın quruluşunda “Mirzəyi” və başqa rəqs kompozisiyaları təqdim edilib.

Bakı Musiqi Akademiyasından Yulizana Kuxmazovanın ifasında “Xor”, İlham Nəzərov, Mireləm Mireləmov, Fəridə Məmmədovanın ifasında “Ave Mariya”, Emin İsmayilovun ifasında “Payız, səndən bir ricam var”, Ürfan Cəfərovun ifasında “Azərbaycan”, eləcə də Əməkdar artist Nurlan Növrəslinin ifasında musiqi parçaları səsləndirilib.

Tədbirdə şəhid və qazi ailələri, müharibə iştirakçıları da iştirak edəblər.

Milli Kitabxanada Qarabağla bağlı iki nəşrin təqdimatı olub

Noyabrın 4-də Azərbaycan Milli Kitabxanasında “Qarabağ dastanı: otuz ilin həsrəti – 44 günün Zəfəri” və “Şuşa – Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı. Bibliografiya” kitablarının təqdimatı mərasimi keçirilib.

Milli Kitabxananın direktoru Tahir Kərimov çıxış edərək hər iki nəşr haqqında məlumat verib. Bildirib ki, “Şuşa – Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı” adlı bibliografiya Şuşaya həsr olunmuş ilk fundamental bibliografiyadır: “Bu kitab Milli Kitabxananın Zəfər Gününə hədiyyəsidir. Şuşanın işğaldan azad olunması münasibətilə tərtib olunmuş bibliografiyada Şuşanın tarixi, mədəniyyəti, memarlıq abidələri, ictimai-siyasi həyatı haqqında kitablarda, dövrü mətbuatda, dərsliklərdə, məcmuələrdə çap olunmuş zəngin materiallar öz əksini tapıb. Kitabda Şuşa haqqında xarici dillərdə olan materiallar, eləcə də dünya milli və universitet kitabxanalarında saxlanılan ədəbiyyatlar ayrıca bölmələrdə verilib”.

Direktor qeyd edib ki, Azərbaycan Yazıçılar Birliyi (AYB) tərəfindən hazırlanan “Qarabağ dastanı: otuz ilin həsrəti – 44 günün Zəfəri” kitabında yazıçıların Qarabağla bağlı düşüncələrinə, xatirələrinə yer verilib.

Mədəniyyət Nazirliyi Kitab sənayesi şöbəsinin müdiri Akif Mərifli hər iki nəşrin əhəmiyyətini qeyd edib. Bildirib ki, Şuşa haqqında bibliografiya alimlər, tədqiqatçılar üçün dəyərli bir əsərdir. Şöbə müdiri qeyd edib ki, artıq beynəlxalq kitab sərgilərində tarixi Zəfərimizin bizə bəxş etdiyi ruh yüksəkliyi ilə iştirak edirik.

Mədəniyyət Nazirliyi oktyabr ayında Moskva və Frankfurt kitab sərgilərində iştirak edib. Hər iki sərgidə Qarabağa aid kitablardan nümayiş olunub. Frankfurt sərgisində “İRS” silsiləsindən yeni kitablardan, xüsusilə “Qarabağın

qara kitabı” adlı nəşr almaniyalı alimlər tərəfindən çox maraqla qarşılanıb və onlar Qarabağa səfər etmək istədiklərini vurğulayıblar. Bundan sonra da Qarabağla bağlı kitablarımız işıq üzünə gələcək

Muzeydə Zəfər Günü münasibətilə konsert proqramı

Noyabrın 4-də Azərbaycan Musiqi Mədəniyyəti Dövlət Muzeyində 8 Noyabr – Zəfər Günü münasibətilə konsert keçirilib.

Əvvəlcə şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Muzeyin direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Alla Bayramova iştirakçıları salamlayaraq Zəfər Günü münasibətilə təbrik edib.

Konsertdə muzeyin Qədim Musiqi Alətləri Ansamblı (bədi rəhbər – Xalq artisti Məhərriz Şərifov), Azərbaycan Dövlət Nəfəs Alətləri Orkestri (bədi rəhbər – Əməkdar incəsənət xadimi Əlibala Rzayev), Vətən müharibəsi qazıları – Bakı Humanitar Kollecinin tarixi müəllimi Fərid Azadə, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının tələbəsi Məhədd Əhmədov, eləcə də Svetlana Əhmədova (fortepiano), Cəlalə İsmayilzadə (fortepiano), Fəqan Ələsgərov (zurna), Sultan Nadirov (kamança) və başqalarının ifaları dinlənib.

Müslüm Maqomayevin “Azərbaycan”, Bəhrəm Nəsimovun “Qarabağ”, Vəlif Adıgözəlovun “Qəhrəngil”, Qara Qarayevin “Yeddi gözəl” baletindən “Vals”, Məmmədəqası Umudovun Zəfər Gününə həsr olunmuş “Marş”, Əlimərdan Əliyevin “Vətən marşı” və başqa əsərlər səslənib.

Vətən müharibəsi şəhidləri Xudayar Yusifzadə və Tamerlan Mahmudovun ifalarının videogörüntüləri nümayiş olunub.

Noyabrın 3-də Beynəlxalq Muğam Mərkəzində “Qarabağın qara kitabı” və “Qarabağ – Qələbəyə doğru” kitablarının təqdimat mərasimi keçirildi.

Tədbirdən əvvəl torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhid olan Vətən övladlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Təqdimat mərasimində çıxış edən mədəniyyət naziri Anar Kərimov qarşından gələn Zəfər Günün münasibətilə tədbir iştraxçılarını təbrik etdi. Qarabağda aparılan bərpa-quruculuq işlərindən söz açan nazir diqqətə çatdırdı ki, hazırda xalqımız tariximizin ən şərəfli günlərini yaşayır:

“Artıq 30 il həsrətdən sonra torpaqlarımız, Qarabağımız, mədəniyyətimizin beşiyi Şuşamız azaddır. Bütün dünyaya bəyan edirik ki, bu torpaqların əsl sahibləri bizik. Hazırda Qarabağda mədəniyyətimizi, ruhumuzu, milli kimliyimizi qaytarmaq istiqamətində böyük işlər görülür. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə həyat canlanır. Bu gün təqdim edilən nəşrlərdən əlavə Mədəniyyət Nazirliyinin digər önəmli layihəsi də “Qarabağa kitabla gedək” aksiyasıdır. Bununla dünyaya göstəririk ki, azad Qarabağda mədəniyyətlə, kitabla qayıdırıq. Bu kitablar vasitəsilə dünya Ermənistanın işğal dövründəki qeyri-qanuni əməllərindən, cinayətlərdən xəbərdar olacaq. Bu gün təqdim

“Qarabağa mədəniyyətlə, kitabla qayıdırıq”

“İRS” silsiləsindən Qarabağa həsr olunan nəşrlərin təqdimatı

olunan Azərbaycan, ingilis və rus dillərində kitablar da məhz bu məqsədə xidmət edir. Ermənilər işğal dövründə tarixi torpaqlarımızdan Azərbaycanın mədəni izlərinin silinməsinə çalışıblar. Bu, tövlükdə bəşəriyyətə qarşı törədilmiş cinayətdir. Bu layihələri həyata keçirməkdə məqsədimiz erməni vəhşiliklərini dünyaya çatdırmaqdır. Mədəniyyət Nazirliyi olaraq belə təşəbbüslərə daim dəstək oluruz”.

“İRS” jurnalının baş redaktoru Musa Mərcanlı çıxış edərək vurğuladı ki, nəfis tərtibatı və yüksək bədii-estetik görünüşü ilə diqqəti cəlb edən kitablar da Ermənistan tərəfindən Azərbaycan ərazilərinin işğalı, işğal nəticəsində mədəni irs nümunələrimizin dağıdılması və vandallığa məruz qalmasından geniş bəhs olunur. Yeni nəşrlərdə Vətən müharibəsi, Zəfərə aparın yol və doğma torpaqlarımıza yenidən həyatın qaytarılması istiqamətində görülən işlər də öz əksini tapıb. Bildirildi ki, yeni nəşrlər

Mədəniyyət Nazirliyi, “Paşa Həyat Sığorta” ASC, “Azərbaycan Hava Yolları” QSC və “IRS Publishing House”-un 2013-cü ildən birgə həyata keçirdiyi “İRS” silsiləsi çərçivəsində ərsəyə gəlib.

“Paşa Həyat Sığorta” ASC-nin idarə heyətinin sədri Niyaz İsmayilov və “Azərbaycan Hava Yolları” QSC-nin vitse-prezidenti Eldar Hacıyev çıxış edərək yeni nəşrlərin ərsəyə gəlməsində əməyi keçən yaradıcı heyətə minnətdarlıqlarını ifadə etdilər. Vurğulandı ki, işğalçıların törətdikləri da-

ğıntıları, vəhşilikləri və bütün həqiqəti dünya ictimaiyyəti bilməlidir. Bu gün də informasiya müharibəsi davam edir.

Qeyd olundu ki, “İRS” layihəsi çərçivəsində indiyədək “Qədim qalanın yuxuları”, “Qobustan – minilliklər kitabı”, “Təbrizin səhri nağılları”, “Naxçıvan – Şərqlin əfsanəsi”, “Məftun edən şəhər”, “Bakı simfoniyası”, “Daş keşikçilər”, “Qarabağ – əsrlərin salnaməsi”, “Salam, Azərbaycan!” və “Şəki – gözəlliyin səhri” və s. kitablar işıq üzü görüb. “İRS” seriyasından nəşr olunan kitablar Azərbaycanın tarixi-mədəni zənginliyini müxtəlif dillərdə oxuculara

tanıdır, təbliğ edir.

Çıxışlardan sonra tədbir ədəbi-bədii kompozisiya ilə davam etdi. Kompozisiyada Beynəlxalq Muğam Mərkəzi solistlərinin ifasında xalq mahnıları və təsniflər səsləndi. Tədbir “Qarabağ şikəstəsi”nin sədaları ilə yekunlaşdı.

Lalə AZƏRİ

“Zəfər Günün mübarək!” adlı musiqi axşamı

Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə şanlı Qələbəmizin birinci ildönümü münasibətilə keçirilən silsilə tədbirlər davam edir. Noyabrın 3-də M. Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasının Kamera və orqan musiqisi zalında “Gəncələrə dəstək” layihəsi çərçivəsində “Zəfər Günün mübarək!” adlı konsert keçirildi.

Mədəniyyət Nazirliyi və Təhsil Nazirliyinin dəstəyi ilə gerçəkləşən musiqi axşamına şəhid ailələri də dəvət olunmuşdu. Tədbirdə Mədəniyyət Nazirliyi İncəsənət və qeyri-maddi mədəni irs şöbəsinin Musiqi sektorunun müdiri Vüqar Hüseynov, musiqisevərlər və digər qonaqlar iştirak etdirdi.

Konsertdə respublika və beynəlxalq müsabiqələr laureatları, Prezident təqaüdüçüləri çıxış etdilər. İlk olaraq səhnəyə çıxan Sevinc Mirzəli (kamança) və Nərgiz Kəngərli (piano) gənc bəstəkar

Vəfa Bağırzadənin kamança və piano üçün “Yurd harayı” əsərini səsləndirdilər.

Musiqisevərləri yüksək əhvala kökləyən proqram Oqtay Kaziminin “Salamat qal, anal!” əsəri ilə davam etdi. Fikrət Əmirovun “Sevgi rəqsi” əsərini Sürə Rüşət violində ifası alqışlarla qarşılandı.

Tofiq Quliyevin “Səhər nəğməsi”, “Mehriban diyar – Azərbaycan”, Müslüm Maqomayevin “Odlar Yurdu”, “Azərbaycan”, Üzeyir Hacıbəylinin “Cəngi” əsərləri, Niyazinin “Rast” sim-

fonik muğamından fraqmentlər, Cahangir Cahangirovun “Rondo”, Qara Qarayevin “Vals” və digər bəstəkarların əsərləri musiqi gecəsinə əlavə rəng qatdı.

Azərbaycan Milli Konservatoriya tərkibində İncəsənət Gimnaziyasının şagirdləri Sevil Abdullayeva, Ədilə Əliyeva, Həzrat Əzizli və Murad İsəyevin (tarda Məhəmməd Hacıyev, kamançada Oqtay Şərifov, nağarada Ruhulla Dadaşov) ifasında “Qarabağ şikəstəsi” zarbi-muğamı da konsertin yadda qalan nümunələrindən oldu.

Proqramın digər musiqili qonaqları Sevdə Cəbrayıllova, Zəhra Məmmədova, Fidan Hüseynli (hər üçü – qanun alətidən), Cəlalə İsmayilzadə (violonçel), Kamran Talibov (fleyta), Sübhan

Rüstəmov (vokal), Vüsalə Babayeva (piano), Asim Rzazadə (klarnet), Zərrin Əliyeva (violin), Cəlal Kərimov (vokal), İsgəndər Fateh (tar), Səriyyə Nəsimova (violin), Səidə Şerifəliyeva (vokal) və Züleyxa Abdullayevanın (piano) ifaları Zəfər soraqlı gecənin iştirakçılarına xoş anlar yaşatdı.

Konsertə İncəsənət Gimnaziyası xorunun (bədi rəhbər – Validə Cəlilova, müşayiətçi – Aynur Abdullayeva) bəstəkar Pika Axundovanın “Azərbaycan, Zəfər Günün mübarək!” adlı əsərinin ifası ilə yekun vuruldu.

Mədəniyyət Nazirliyi və Təhsil Nazirliyi adından layihənin hər bir iştirakçısı təşəkkürnamə ilə təltif olundu. Təşəkkürnamələri

Vətən müharibəsinin şəhid baş leytenantı Hikmət Səfərovun oğlu təqdim etdi.

Sonda “Gəncələrə dəstək” layihəsinin iştirakçıları tərəfindən gecəyə qatılan şəhid övladlarına hədiyyələr verildi.

Xatırladaq ki, bu il “Gəncələrə dəstək” layihəsi 5 yaşını qeyd edir. Layihənin məqsədi ölkədə gənc istedadların üzə çıxarılması və yaradıcı fəaliyyətin təşviq edilməsidir.

NURƏDDİN

Noyabrın 3-də 2-ci İstanbul İncəsənət və Əntiq Sərgisi işə başlayıb. Lütfi Kirdar Konqres Sarayı və İstanbul Konqres Mərkəzində keçirilən sərgidə nüfuzlu incəsənət və əntiq əşya qalereyaları iştirak edir.

Azərbaycan və Ukrayna sərgiyə qonaq ölkə qismində dəvət

olunub. Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə ölkəmiz sərgi-

Ölkəmiz İstanbul İncəsənət və Əntiq Sərgisində təmsil olunur

də Əlyar Əlimirzəyev, Məmməd Rəşidov, Rəşad Mehdiyev, Anar Hüseynzadə, Zərnışan Yusif kimi heykəltəraş və rəssamların əsərləri ilə təmsil olunur.

Sərginin VIP açılışı Lütfi Kirdar Konqres Sarayında gerçəkləşib. Azərbaycan sənətçilərinə ayrılmiş və yüksək peşəkarlıqla dizayn olunmuş guşəyə böyük maraq göstərilib. Ziyarətçilər sərgidə iştirak edən Əlyar Əlimirzəyev, Vüqar Muradov və Məmməd Rəşidov ilə tanış olmaq və onların əsərləri haqqında ətraflı məlumat almaq imkanı əldə edib.

Mədəniyyət Nazirliyi Muzey, qalereya və sərgilər şöbəsinin

əməkdaşları Mirkamran Mahmudov və Kənan Hüseynov, həmçinin Azərbaycanın İstanbuldakı Baş Konsulluğunun nümayəndələri stenddə ölkəmizin mədəniyyəti və incəsənəti haqqında məlumatları sənətsevərlərlə bölüşüb.

Sərgidə iştirak edən Bodrum Bələdiyyəsinin sədri Ahmet Aras Azərbaycanın stendini ziyarət edib, sənətkarların əsərləri ilə tanış olub. Mədəniyyət Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən Ahmet Arasa kitab hədiyyə edildi.

Qeyd edək ki, 2-ci İstanbul İncəsənət və Əntiq Sərgisi noyabrın 7-dək davam edəcək.

TBMM-də Vətən müharibəsi ilə bağlı fotosərgi

Noyabrın 4-də Türkiyə Böyük Millət Məclisində (TBMM) “Azərbaycanın Vətən müharibəsində Zəfər bayramı” adlı fotosərgi açılıb.

Tədbirdə çıxış edən TBMM sədri Mustafa Şentop bildirib ki, Türkiyə parlamentində Azərbaycanla bağlı müxtəlif sərgilər keçirilib. Bu sərgi isə Azərbaycanın tarixi Zəfərinə həsr olunub. “Bugünkü sərgi fərqlidir. Bu sərgi insanların qələbə əzmini əks etdirir. Bu uca məclisdən Qələbənin simvolu Şuşaya salam olsun!”, deyərək vurğulayıb.

TBMM sədri qeyd edib ki, nümayiş etdirilən fotolar Azərbaycanın otuzillik işğala son qoymasının sübutudur.

Azərbaycanın Türkiyədəki səfiri Rəşad Məmmədov tədbirin təşkilinə göstərilən dəstəyə görə TBMM rəhbərliyinə təşəkkürünü ifadə edib.

Zəfər – tariximizin şanlı salnaməsi

Regionlardakı mədəniyyət müəssisələrinin qalibiyyət ruhlu tədbirləri

“Qarabağ Azərbaycandır!” adlı kitab sərgisi təşkil edib. Goranboy Dövlət Rəsm Qalereyası məktəblilərin əl işlərindən ibarət “Zəfər tariximiz” adlı sərgi keçirib.

Kürdəmir Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsini icra edən Ağalı Kərimli, Kürdəmir RMİ-nin rəisi Faiq Xudanlı və idarənin əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Cəmil Həşiminin ailə üzvləri ilə görüşüblər. Horadiz şəhərində yerləşən Füzuli rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Keçən günlər müqəddəs bir xatirədir” adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə məktəblilərin əl işlərindən ibarət sərgiyə baxış olub. 59 nömrəli tam orta məktəbin şagirdlərinin hazırladığı “Zəfər bizimdir” adlı kompozisiya təqdim edilib.

Beyləqan rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Vətənpərvərlik və yüksək peşəkarlıq ulu öndər imzasıdır” adlı elmi-praktik konfrans keçirilib. Tədbirdə mərkəzin əməkdaşları, gənc könüllülər iştirak ediblər. Mərkəzdə həmçinin “Şəhid anaları qəhrəman analardır” adlı

tədbir təşkil olunub.

Şəmkir RMİ Gədəbəy rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Möhtəşəm Qələbəmiz tariximizin şanlı salnaməsidir” mövzusunda tədbir keçirilib. Tədbirdə məktəblilərin “Vətən müharibəsi” mövzusunda sərgi təşkil edilib. Sərgidə Gədəbəy Uşaq incəsənət məktəbi, Uşaq-Gənclər İnkişaf Mərkəzi və 1 saylı şəhər tam orta məktəbin şagirdlərinin əl işləri nümayiş olunub. Göygöl rayonu Xaqani kənd Uşaq musiqi məktəbində “Zəfər bayramı” başlıqlı konsert keçirilib. Konsertdə məktəbin müəllim və şagirdlərinin ifasında vətənpərvər ruhunda musiqilər səsləndirilib.

Ağstafa RMİ Ağstafa rayon Mədəniyyət Mərkəzi, 1 və 2 saylı klubların əməkdaşları Vətən müharibəsi şəhidi Elnur Həsənovun ailəsini ziyarət ediblər. Tovuz rayon Heydər Əliyev Mərkəzində rayon İcra Hakimiyyəti və Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi Tovuz bölgəsi üzrə şöbəsinin birgə təşkilatçılığı ilə “Zəfərə aparın yol: milli və dini həmrəylik” mövzusunda tədbir təşkil olunub. Tədbirdə “Zəfər meydanı” adlı videoçarx nümayiş etdirilib.

Qazax rayon MKS-nin E.Hüseynov adına Mərkəzi Kitabxanasının Uşaq şöbəsi “Zəfər Günün mübarək, Azərbaycan!” adlı ədəbi-bədii kompozisiya təqdim edib.

Masallı RMİ Yardımlı rayon Heydər Əliyev Mərkəzində Vətən müharibəsi şəhidi Əli Rzalıya həsr olunmuş “Örnək

ömür” adlı tədbir təşkil olunub. Mərkəzin əməkdaşları və şəhidin atası Nuru Rzalının iştirak etdiyi tədbirdə qəhrəmanın ömür və döyüş yolundan söz açılıb.

Şəki RMİ Qax rayonu Qum kənd Sənətkarlıq evi və kitabxanasında Vətən müharibəsi qazisi Nicat Nuriyevlə görüş keçirilib.

Ağdaş RMİ Habil Əliyev adına Ağdaş şəhər Uşaq musiqi məktəbində “Zəfər bizimlədir” adlı ədəbi-bədii kompozisiya keçirilib. İdarənin rəisi Səxavət Məmmədov çıxış edərək Vətən müharibəsinin birinci ildönümü ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər barədə məlumat verib. Məktəbin müəllim və şagirdlərinin ifasında vətənpərvərlik ruhunda konsert proqramı təqdim edilib.

Biləsuvar RMİ Neftçala Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində Vətən müharibəsi şəhidləri Maarif Əliyev və Murad Gözəlovun fotolarından və şəxsi əşyalarından ibarət “Keçən günlər müqəddəs bir xatirədir” başlıqlı sərgi təşkil olunub.

Xaçmaz RMİ Xaçmaz rayon Mərkəzi Kitabxanasında “Zəfər sənidir, Azərbaycan əsgəri!” adlı tədbir keçirilib. İcra başçısının müavini Günel Nürəddinova, Xaçmaz RMİ-nin rəisi Vüsal Hüseynov və başqaları Vətən müharibəsində şanlı tarix yazan igid oğullarımızın döyüş yolundan söz açıblar. Tədbirin bədii hissəsində fəal oxucuların ifasında “Ağlama, şəhid anası”, “Zəfər bayrağı”, “Şəhidin səsi” və digər şeirlər səsləndirilib, ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş olunub. Gənc rəssam Ayten Fərzəliyeva tərəfindən çəkilən əyən rəsmləri onların analarına təqdim edilib.

Qusar rayon Heydər Əliyev Mərkəzi və rayon İcra Hakimiyyətinin birgə təşkilatçılığı ilə Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrinin qaziləri ilə görüş keçirilib.

Sabirabad RMİ Şirvan şəhər Mədəniyyət Mərkəzinin “Energetik” klubu “Zəfər bayramı” adlı tədbir keçirib. Tədbirdə Şirvan şəhər Musiqi məktəbinin müəllim və tələbə kollektivi, mərkəzin əməkdaşları vətənpərvərlik ruhunda musiqilər səsləndirilib.

Sumqayıt RMİ Sumqayıt şəhər Mədəniyyət evində Vətən müharibəsi şəhidi Vüsal Muradova həsr olunmuş “Zirvədə bitən ömür” adlı anım tədbiri keçirilib.

N.MƏMMƏDLİ

əvvəli səh. 1-də

Mədəniyyət Nazirliyi və Akademik Milli Dram Teatrının təşkil etdiyi xatirə gecəsində çıxış edən mədəniyyət naziri Anar Kərimov milli teatr və kino sənətimizin görkəmli nümayəndəsinin yubiley tədbirində söz deməkdən qürur duyduğunu dedi. Bildirdi ki, Yaşar Nuri yaratdığı yaddaqalan obrazlara, sənətdə xidmətlərinə, dolğun sənət yoluna görə daim insanların qəlbində yaşayacaq. Fitri istedadla malik aktyor ailədən gələn böyük sənət sevgisini istedad və zəhmətinə qataraq teatr və kinomuzun inkişafına böyük töhfələr verib. Onun film və tamaşalarda oynadığı qəhrəmanların məşhur sözləri, repikalı dillər əzbəri olub. Bütün bunlar görkəmli sənət xadiminin müsbət enerji və obrazına sevgisini tamaşaçıya ustalıqla ötürə bilməsindən, yüksək improvizə qabiliyyətdən, canlandırdığı obrazlara məxsusi yanaşma tərzindən qaynaqlanırdı.

“O, bizi tərk etsə də, özündən sonra qoyub getdiyi sənət mirası yaşadılmalıdır. Çox istərdik ki, teatr səhnəsində Yaşar Nuri kimi fədakar və istedadlı aktyorlar yetişsin” sözləri ilə çıxışını davam etdirən nazir dedi: “Çox təəssüf ki, sənətkar bizləri belə tez tərk etdi. Bu, Azərbaycan mədəniyyətinin, teatrının, kinosunun itkisi idi. Amma əsl sənət xadimlərinin mənəvi ömrü əbədidir. Çünki onlar insanların xatirəsində, ürəyində yaşayır.

Mədəniyyət Nazirliyi olaraq teatr və kino sənətimizdə bu kimi dəyərli mirasların bundan sonra da yaşadılacağına, yeni inkişaf mərhələsinə keçəcəyinə inanır və bunun üçün əlimizdən gələni edirik”.

Sonra Anar Kərimov Azərbaycan xalqını qarşıdan gələn Zəfər Günü münasibətilə təbrik etdi, bu şanlı tarixin teatr və kino sahəsində təbliğinin vacib olduğunu dedi. Bu vacib mövzuda səhnə nümunələrinin yaranmasını, Zəfərin sənətdə carçısı olmasını arzu etdi.

Əməkdar incəsənət xadimi, teatrşünas, professor, Yaşar Nuri-nin yaxın dostu İlham Rəhimli də xatirə gecəsində çıxış etdi, tədbirin təşkilatçılarna təşəkkürünü bildirdi. O, Yaşar Nuri-nin özünəməxsus, nadir yaradıcılıq xüsusiyyətlərinə malik olduğunu və milli karnaval estetikasını Avropa cərəyanı ilə ustalıqla sintez edib unikal obrazlar yaratdığını vurğulayaraq dedi: “O, Azərbaycanın nadir sənətçilərindəndir ki, satira, facie və komediya janrında bənzərsiz obrazlar yaradıb, kukla teatrında rol oynayıb. Onun daxilində o qədər enerji var idi ki, obrazlı şəkildə desək, onunla su deyirmanını hərəkətə gətirmək olardı”.

Gələcək nəsillərin də Yaşar Nuri-ni yaratdığı yaddaqalan rolları ilə xatırlayacağını deyən İlham

Yaşarlı xatirələrin aydın gecəsi

Rəhimli sənətkarın televiziya tamaşalarına gətirmiş olduğu teatr estetikasından, səhnə ilə ekranın harmoniyasını ustalıqla tamaşaçıya ötürə bilməsindən söz açdı. Bildirdi ki, onun istedad və zəhməti tükenməz, sənətə sevgisi çilgün, tamaşaçıya münasibəti çox səmimi idi. Ona görə də səhnədə, ekranda göründüyü andan tamaşaçı onun enerjisini, ilğim kimi vuran sevgisini hissi etdi və ona eyni sevgi ilə bağlandı. Yəqin bu sevgi uzun illər davam edəcək. Çünki o, bu məhəbbəti əməyi ilə qazanmışdı.

Yaşar Nuri ilə bağlı xatirələrinə bölüşən kinorejissor, Xalq artisti Vaqif Mustafayev də onun sənətkarlıq keyfiyyətlərindən bəhs etdi, filmlərinin uğurunda Yaşar Nuri imzasının müstəsna rol oynadığını dedi. Bildirdi ki, Yaşar kimi sənətkarlar istənilən ssenaridə, istənilən ekran işində hər planda ideyanı bütünlükdə tamaşaçıya ötürə bilirlər. Yaşar Nuri ilə kurs işi olan “Musiqili xaş” filmindən tanış olduğunu və bu möhkəm dostluğun uzun və dolğun yaradıcılıq nümunələri ilə

bəzəndiyini yada salan rejissor “Bəyin oğurlanması”nın İsraili kimi Yaşarın tamaşaçı yaddaşında silinməz iz qoyduğunu vurğuladı. Onun tamaşaçıya asanlıqla təsir edə bildiyini, yaratdığı obrazların içinə fərqli tipləri ustalıqla calaya bildiyini dedi.

Çıxışını “Yəqin Yaşarın “Hər şey yaxşılığa doğru” filmində dedi ki “Pobeda za nami” (“Qələbə bizimlədir”) sözünü xatırlayırınsız. Onun 1997-ci ildə çəkilən filmdə dedi ki bu şüar illər sonra öz təsdiqini tapdı və apardığımız 44 günlük müharibədə Azərbaycan xalqı uzun illər gözlədiyi Zəfəri qazandı” sözləri ilə bitirən kinorejissor Yaşar kimi aktyorların nadir hallarda yetişdiyini də xatırladı.

Yaşar Nuri-nin çəkildiyi və şöhrət qazandığı bir neçə televiziya tamaşasının rejissoru, Xalq artisti Ramiz Həsənoğlu da onu kövrək xatirələrlə yad etdi, aktyorun dillər əzbəri olan rollarından danışdı. “Qatarda”, “Evləri köndələn yar”, “Qonşu qonşu olsa”, “Yarımstat”, “Ac həriflər”, “Göz həkimi”, “Yaşıl əynəkli adam”,

“Səni axtarıram” kimi televiziya tamaşalarının bütün zamanlarda baxımlı və maraqlı olacağını deyən Ramiz Həsənoğlu onunla birgə işlədiyi nümunələrdən də danışdı. Yaşarın özü ilə yanaşı tərəf-müqabilərinə, aktyor həmkarlarına da daim dəstək göstərdiyini, doğru yön verdiyini yada saldı, onunla işləməyin böyük zövq olduğunu bildirdi.

Gecənin musiqi tərtibatı da sənətkarın zövq və sənət yoluna uyğun seçilmişdi. Xalq artisti Brilliant Dadaşova “Mən sənətkaram”, Əməkdar artistlər Teymur Əmrah “Bağışla”, Aybəniz Haşimova “Mənim ömür nəğmələrim” və sənətkarın qızı Ülker Nuriyeva isə atasına izharla məşhur “Darıxmışam” mahnılarını ifa etdilər.

Tədbir boyunca zaman-zaman onunla bir səhnəni bölüşməyin həyacan və sevincini yaşayan aktyorlar da Yaşarlı xatirələrini dilə gətirdilər.

Çıxışların ardınca aktyorun ölüməz rollarından – teatr, televiziya tamaşalarından, bədii filmlərdən parçalar nümayiş olundu.

Sonda aktyorun qızı Ülviyyə Nuriyeva səhnəyə çıxdı və səmimi və dolğun tədbirə görə təşkilatçılara təşəkkürünü bildirdi, Yaşar Nuriyə xalq məhəbbətinin onları daim qürurlandırdığını dedi.

Beləcə, yubiley gecəsi teatrın foyesində nümayiş olunan onlara fotodan (sərgi C.Cabbarlı adına Azərbaycan Dövlət Teatr Muzeyi tərəfindən hazırlanmışdı) səhnədəki böyük ekranda canlanan ölüməz rollaradək hər biri tamaşaçı ilə Yaşar Nuri arasındakı sirli sevgi rabitəsini yenidən, daha möhkəm bağlamış oldu.

Həmidə RÜSTƏMOVA

Noyabrın 3-də Muzey Mərkəzində Azərbaycan təsviri sənətinin görkəmli nümayəndəsi, Xalq rəssamı Böyükağa Mirzəzadənin (1921-2007) xatirəsi yad edildi. Bu il 100 illiyi qeyd olunan sənətkarın xatirə tədbiri Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, Azərbaycan Dövlət Rəsm Qalereyası (ADRQ) və Muzey Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçirildi.

Muzey Mərkəzinin foyesində fırça ustasının “Güllər”, “Rəq-qas”, “Diananın portreti”, “Baləri-

nalar”, “Poladərindən A.Süleymanovun portreti” və s. əsərlərindən ibarət sərgi təşkil edilmişdi.

Xalq rəssamı Böyükağa Mirzəzadənin xatirəsi yad olundu

Tədbiri ADRQ-nin böyük elmi işçisi Ziyarət Cabarova açaraq görkəmli sənətkarın həyat və yaradıcılığından danışdı. Qeyd etdi ki, rəssam erkən çağlardan təsviri sənətə maraq göstərmiş. Əziz Əzimzadə adına Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Məktəbini bitirən B.Mirzəzadə İ.Surikov adına Moskva Dövlət Rəssamlıq İnstitutunda təhsil alıb. Fransa, İtaliya və digər ölkələrdə yaradıcılıq ezamiyyətlərində olan rəssamın əsərləri yerli və xarici muzey, qalereya və şəxsi kolleksiyalarda saxlanılır. Əməyi dövlət tərəfindən yüksək qiymətləndirilən sənətkar 1967-ci ildə “Xalq rəssamı” fəxri adına layiq görülmüş. 1966-cı ildə Üzeyir Ha-

cıbəyli adına Dövlət mükafatı alıb. 1998-ci ildə “Şöhrət” ordeni ilə təltif edilib. 3 noyabr 2007-ci ildə vəfat edib. 2006-cı ildə “Yad-daş” studiyasında yaradıcılıq yolu haqqında “Rəssam ömrünün palitrası” adlı sənədli film çəkilib.

ADRQ-nin direktoru Qalib Qasımov qeyd etdi ki, B.Mirzəzadə çoxsaylı dəzgah rəngkarlığı, qrafika, səhnəqrafiya əsərlərinin müəllifi olub. Onun yaradıcılığında Avropa rəngkarlığı və Azərbaycan milli təsviri sənət ənənələrinin təsirləri duyulur.

Sənətsünas, Əməkdar incəsənət xadimi Ziyadxan Əliyev bildirdi ki, portret janrı B.Mirzəzadənin yaradıcılığında əsas yerlərdən birini tutur. O, böyük ustalıqla Azər-

baycan mədəniyyətinin, incəsənətinin inkişafında xüsusi əməyi olan sənətkarların portretlərini işləyib. Fırça ustasının mənzərə rəsmləri də sənətkarlıq keyfiyyətləri ilə maraq doğurur. Abşeron, Xəzər dənizi, Qız qalası, Bakı kəndləri ilə bağlı əsərləri özünəməxsusluğu ilə göz oxşayır. Rəssam avtoportret janrında da fırçasını sınayıb. Onun bu qəbilən əsərlərində təkə ömür yolu deyil, həm də ətraf aləmə baxışları əksini tapıb. Teatr rəssamlığı ilə də məşğul olan görkəmli sənətkar İ.Əfəndiyevin “Mənim günahım”, Z.Bağirovun “Qayınana”, İ.Kalmanın “Bayadere” və s. əsərlərin tamaşalarına maraqlı bədii tərtibat verib.

Tədbirdə daha sonra Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin müəllimi, fəlsəfə elmləri doktoru Səyyar Əliyev, Bakı Qalereyasının rəhbəri El-dəniz Babayev çıxış edərək sənətkarla bağlı ürək sözlərini dilə gətirdilər. Bildirildi ki, B.Mirzəzadə Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində, Dövlət Rəssamlıq Akademiyasında istedadlı gənc rəssam kadrların yetişməsinə və təsviri sənətimizin zənginləşməsinə töhfələr verib.

Çıxışlardan sonra Bakı Musiqi Akademiyasının məzununu Nərimin Abdullun ifasında (piano) xalq və bəstəkar mahnıları təqdim olundu.

Sonda sənətkarın qızı Ofeliya xanım çıxış edərək tədbirin təşkilatçılarna və iştirakçılara təşəkkürünü bildirdi.

Savalan FƏRƏCOV

Alban-udi icmasının üzvləri Xocavənddəki kilsələrdə olublar

Qafqazda Alban Həvarilər Müstəqil Kilsəsinin varisi olan Alban-Udi Xristian Dini İcmasının üzvləri Xocavənd rayonunun işğaldan azad edilən Hadrut qəsəbəsində Müqəddəs Məryəm Ana alban kilsəsində olublar. İcma üzvləri kilsədə Vətən müharibəsi şəhidlərinin ruhuna dualar oxuyublar.

Alban-udi xristian dini icmasının üzvləri Xocavənd rayonunun işğaldan azad edilən Çınarlı kəndindəki qədim alban məbədinə – Ağxaç kilsəsini də ziyarət ediblər. “Alban-Udi Xristian Dini İcması üzvlərinin Hadruta səfərinin məqsədi qədim alban kilsələrimizi ziyarət etmək idi. Bu yerlər tarixən alban mədəni irsi ilə zəngin olub”, – deyər Alban-Udi Xristian Dini İcmanının sədri Robert Mobil deyib.

O qeyd edib ki, Müqəddəs Məryəm Ana alban kilsəsi XII əsrdən qalan alban mədəniyyətinin yadigarıdır. “Ermənilər kilsədə saxtakarlıq etməklə bəzi dəyişikliklərə buranı özünükülaşdırmağa çalışıblar. Erməni dilində yazılar yazıblar, altır hissəni dəyişiblər.

Lakin nə etsələr də, daşlar üzərindəki tarixi dəyişə bilməzlər. Artıq tarixi ədalət bərpa olunub. Torpaqlarımız erməni işğalında olduğu kimi, dini məbədlərimiz də əsirlikdə idi. Lakin müzəffər Ordumuzun gücü sayəsində artıq kilsələrimiz də azadlıqdadır. Biz Kəlbəcərdə, Laçında da olmuşuq. Müsəlman tarixi abidələri kimi, qədim alban mədəni irsi də dağıdılıb, özünükülaşdırılıb. Biz bu abidələri bərpa etməliyik”.

“Səhnədən səngərə”

Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsinin təşkilatçılığı ilə Arif Məmmədov adına Göççay şəhər Uşaq musiqi məktəbində qarmon müəllimi işləmiş Vətən müharibəsi şəhidi Alim İbrahimova həsr olunmuş “Səhnədən səngərə” adlı anım mərasimi keçirilib.

Tədbirdə rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Mehdi Səlimzadə, Ağdaş Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəisi Səxavət Məmmədov və şəhidin ailə üzvləri iştirak ediblər. Mərasimdə Ağdaş rayon Mədəniyyət Mərkəzinin rəssamı Malahət İsmayıl tərəfindən hazırlanan Alim İbrahimovun portreti şəhidin ailəsinə təqdim edilib.

Daha sonra Mədəniyyət Nazirliyinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Səhnədən səngərə” adlı layihə çərçivəsində hazırlanan Alim İbrahimova həsr olunmuş videoçarx nümayiş etdirilib.

Sonda regional idarənin dəvəti ilə Ağdaşda səfərdə olan Gəncə Dövlət Dram Teatrının təqdimatında “Şuşa, sən azadsan!” adlı ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilib.

Ağstafa RMI Aşıq Ə.Cəfərov adına Tovuz rayon Mədəniyyət Mərkəzi, Aşıq Sənəti Dövlət Muzeyi və Tovuz Rayon Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyinin birgə təşkilatçılığı ilə “Ustad sənətkar” adlı tədbir keçirilib. Tədbirdə Tovuz rayon Mədəniyyət Mərkəzi dərnək üzvlərinin ifasında Aşıq Ələsgərin sözlərinə yazılmış mahnılar səsləndirilib.

“Sazım mənim — sözüm mənim”

Sumqayıt RMI-nin əhatə etdiyi Abşeron rayon Xırdalan şəhər 11 illik musiqi məktəbi və Sumqayıt şəhər N.Nərimanov adına Mədəniyyət Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Aşıq Ələsgərin 200 illiyinə həsr olunan “Sazım mənim — sözüm mənim” adlı uşaq və gənclər arasında saz ifaçılığı üzrə regional müsabiqənin açılış mərasimi keçirilib. İdarənin rəisi Rəşad Əliyev çıxış edərək müsabiqənin əhəmiyyətini vurğulayıb, iştirakçılara uğurlar arzulayıb.

Lənkəran RMI Astara Dövlət Rəsm Qalereyasında Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirilib. Tədbirdə çıxış edənlər ustad sənətkarın Azərbaycan ədəbiyyatına və aşıq sənətinə töhfələri, habelə Türk dünyasının saz-söz sənətinə təsiri haqqında danışılıb. Aşıq Elxan Şindanlının ifa etdiyi mahnılar alqışlarla qarşılanıb. Sonda tədbir iştirakçıları qalereyada nümayiş etdirilən rəsm əsərləri ilə tanış olublar.

Bölgələrdən qısa xəbərlər

siqi məktəbinin şagirdləri Səid Vəlizadə, Aysu Məmmədov 2-ci yeri, İnci Vəlizadə 3-cü yeri, Nəzrin Rüstəmov, Ayla Pənəhova, Əli Cəlilzadə isə laureat adını qazanıb. Ceyranbatan qəsəbə Uşaq incəsənət məktəbinin şagirdləri saz ixtisası üzrə Murad Əmirli II, fortepiano üzrə Elnur Quliyev III yerlərə, Duyğu Bəşirli, Aysu Xudiyeva isə laureat adına layiq görülmüşlər.

Şəki RMI Şəki şəhər 3 nömrəli Uşaq musiqi məktəbinin şagirdləri Azərbaycan Gənclər İttifaqı, Azərbaycan Rəqs Assosiasiyası, Azərbaycan İncəsənət və Mədəniyyət Birliyinin dəstəyi ilə Bakıda keçirilən “Payız əfsanələri – 2021” incəsənət müsabiqəsində iştirak ediblər. Məktəbin fortepiano ixtisası üzrə 2-ci sinif şagirdi Şəmsiyyə Əskəri, 4-cü sinif şagirdi Sona Həsənlı və 5-ci sinif şagirdi Nübar Əbdürrəhmanova öz yaş qrupları üzrə müsabiqənin laureatı adını qazanıblar. Tar ixtisası üzrə 4-cü sinif şagirdi İlkin Lətifov üçüncü yere, 6-cı sinif şagirdi Cəmilə Yunusova və 7-ci sinif şagirdi Günel Nəsilbi isə müsabiqənin diplomlarına layiq görülmüşlər.

Masallı RMI Masallı Tarix-Diyarşünaslıq Muzeyində Nizami Gəncəvinin 880 illik yubi-

leyinə həsr olunmuş “Azərbaycan ədəbiyyatında Nizami Gəncəvinin rolu” başlığı altında tədbir keçirilib. Tədbirdə rayonun Xırdalan kənd tam orta məktəbinin şagirdləri tərəfindən Nizaminin müdrik kəlamları və qəzəllərindən nümunələr səsləndirilib.

Biləsuvar RMI Salyan rayon Heydər Əliyev Mərkəzində “Şanlı Qələbəmiz” adlı inşa yazı müsabiqəsinin qalibləri mükafatlandırılıb. Ayla Fərəcova I, Leyla İbrahimli II, Ramin Xudavərdiyev isə III yere layiq görülmüşlər.

Noyabrın 3-də Azərbaycan Rəssamlar İttifaqında Gənc Rəssamlar Birliyinin üzvü Emin Aslanovun “44 Zəfər plakadı” adlı fərdi sərgisi açılıb. Tədbirdə Mədəniyyət Nazirliyinin Muzey, qalereya və sərgilər şöbəsinin müdiri Nərgiz Abdullayeva, mədəniyyət və ictimaiyyət nümayəndələri, sənətsevərlər iştirak ediblər.

Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının sədri, Xalq rəssamı Fərhad Xəlilov müəllifi təbrik edərək, Vətən müharibəsində Zəfərin birinci ildönümü ərəfəsində açılan sərginin qürurverici olduğunu söyləyib. Bildirib ki, 44 günlük müharibədə Azərbaycan Ordusu otuzillik Qarabağ nisglinə son qoydu və millətimizə qalibiyyət yaşatdı.

Rəssamlar İttifaqında “44 Zəfər plakadı” adlı sərgi açılıb

İştirakçıları Zəfər Günü münasibətilə təbrik edən Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva bildirib ki, müzəffər Ordumuz Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə torpaqlarımızın azad edilməsi tarixi ədalətin

həm müharibə, həm də müharibə sonrasını maraqlı detallarla, incəliklə əks etdirib: “Sərgi Vətən müharibəsinin ən yaddaqalan şüarını, Ali Baş Komandanımızın qətiyyətli əzmini, müzəffər Azərbaycan Ordusunun

bölgələrdə təşkil olunmasını ərzulayıb.

Əməkdar incəsənət xadimi Ziyadxan Əliyev, Rəssamlar İttifaqı sədrinin müavini Rəfiq Kərimov çıxış edərək sərginin əhəmiyyətindən danışdı. Bildirilib

bərpası, xalqın, özəlliklə gənc nəslin psixoloji ovqatı baxımından fəvqəladə önəm daşıyır: “Bu Qələbə ilə milli qürurumuz qorundu, bu Qələbə ilə özümüzü zə gəldik, özümüzü tanıdıq. Bizi dünya da yaxşı tanıdı”.

Sərgi barədə fikirlərini bölüşən Q.Paşayeva deyib ki, Emin Aslanov yaradıcı yeni nəslin nümayəndəsi olaraq, plakatlarda

qüdrətini əks etdirir. Bu plakatlarda real, hamımızın qürurla yaşadığımız tarixi günlərin sənədli faktlarıdır. Müəllifi bu uğurla layihə münasibətilə təbrik edirəm. Qələbəmizin birinci ildönümü münasibətilə təşkil edilən bu sərgi yaddaşlarda dərin iz buraxacaq”.

Qənirə Paşayeva bu sərginin işğaldan azad edilmiş bütün

ki, Zəfər plakatlarda Ali Baş Komandanın qələbəyə səsləyən dəmir iradəsi, salnamə yazan Şuşa fəthələri, “Bir millət, iki dövlət” şüarı, torpaqlarımızı işğaldan xilas edən qalib Azərbaycan zabit və əsgərləri, eləcə də digər yaddaşlarda fəxarətli məqamlar əksini tapıb.

Sonra iştirakçılar sərgi ilə tanış olublar.

“Onun qəribə taleyi...”

Xalq artisti Amaliya Pənahova haqqında film təqdim olunub

Noyabrın 2-də Nizami Kino Mərkəzində “Onun qəribə taleyi. Amaliya Pənahova” adlı bədii-sənədli filmin təqdimatı keçirilib.

Ekran işi görkəmli teatr və kino aktrisası, Dövlət mükafatı laureatı, Xalq artisti Amaliya Pənahovanın (1945–2018) xatirəsinə həsr olunub.

Tanınmış elm və sənət xadimlərinin iştirak etdiyi gecədə filmin nümayişindən əvvəl mərhum aktrisa tərəfindən 1992-ci ildə ya-

radılan Bakı Bələdiyyə Teatrının aktyorları sənətkarla bağlı xatirələrini bölüşüblər. Sonra ekran əsərinin yaradıcı heyəti səhnəyə dəvət edilib. Filmin ssenari müəllifi, Xalq artisti Vidadi Həsənov bildirib ki, Amaliya Pənahovanın əziz xatirəsi onu sevən milyonlarla pərəstşkarının, sənət dostları və doğmalarının qəlbində əbədi yaşayır. Teatr və kino salnaməmizin inkişafına dəyərli töhfələr verən aktrisa hər zaman yeni nəsil aktyorlar üçün nümunə olub.

Daha sonra İctimai Televiziya tərəfindən

lenta alınan film nümayiş olunub. “Onun qəribə taleyi. Amaliya Pənahova” filminin quruluşçu rejissoru Ruslan Hüseyn, prodüseri Əziz Əliyevdir.

Lalə AZƏRİ

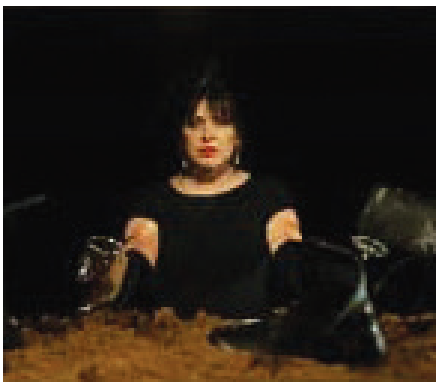
Sizi bilmirəm, amma mənim üçün pandemianın uzun fasiləsindən sonra sənət, teatrla bağlı istənilən aksiya, ələlxüsüs da festival ələ düşməzdir. O səbəbdən də tədbirin təşkilatçısı, ideyası və realizəsi ətrafında geniş gəzşməni lazımsız sayıram. Ümumən cəmiyyətimizdə teatr prosesinə təkən cəhdi kimi festivallar vacibdir.

Xəbər verdikimiz kimi, 1-5 noyabr tarixində Mədəniyyət Nazirliyi və Teatro. az sənət portalının təşkilatçılığı ilə “4.4” Qısa Tamaşalar Festivalı, 2-5 tarixində isə Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi, Teatr Xadimləri İttifaqının təşkilatçılığı ilə “Qalib olan Azərbaycan” adlı festival keçirilir. 44 günlük Vətən müharibəsinin ildönümünə həsr olunan hər iki festivalda maraqlı, seçilməyə iddialı səhnə nümunələri var.

Ötən sayımızda verdikimiz vədə uyğun olaraq, bu yazıda proqramı xüsusilə zəngin olan (ümumilikdə 22 qısa tamaşa) “4.4” festivalında təqdim olunan nümunələrin bir qismi haqqında söhbət açacağıq. Qeyd edək ki, xronometrajı 15 dəqiqədən çox olmayan qısa tamaşaların festivalın münisifləri də, biz də videoyazı formatında izlədik.

Azərbaycan Dövlət Akademik Musiqili Teatrında keçirilən festivalın açılışını ev sahibləri etdilər. Müəllifi və rejissoru Zaur Əliyev olan “44” tamaşasının sözsüz qəhrəmanları İrana Kərimova və Məhəmməd Abdullayev, bizi bir neçə dəqiqəlik də olsa, itkinin bəxş etdiyi tənhalığın, yox olmağın girdabına sala bildi. Tamaşaçı musiqinin ecazında hərəkət dili ilə qəhrəmanların bütün ağırlarını, itki və nisglini aydın, sadə hərəkət elementləri ilə anladı.

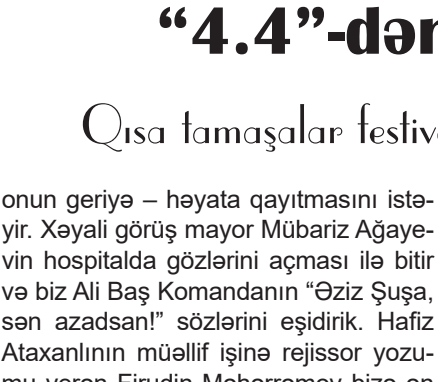
Maraqlı işlərdən biri də cənnətdə görüşən “iki əsgər”in dialoqu idi. Günay Ardanın müəllif işi olan tamaşa I və II Qarabağ müharibələrini əhatə edir. Əsgərlər müharibəni kənardan izləyirlər və sonda onların, əslində, şəhərdə olduqlarını öyrənir. Dialoqlarında müharibədən əvvəlki həyatlarından danışır, sevdikləri insanlarla bağlı xatirələrini bölüşürlər. İlk müharibənin əs-

geri əbədi həsrətlə yenidən rastlaşdığı əsgərə təsəlli də verir, onu qəhrəman, qalib ruhu ilə qarşılayır, bir növ sonsuz ayrılığına hazırlayır. Rejissoru Sevdə Məmmədova, ifaçıları Vüsal Rzasoy və Elnur Rzaev olan yaradıcı əktə biz təsirli, real yozum gördük.

Sonra bir də insana simasından soyulub çıxmağı öyrədən müharibənin humanizm olmayan üzünü göstərən tamaşaya baxdıq. Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının təqdimatında “Müharibənin qadın üzü yoxdur” adlı tamaşa (Nobel mükafatçısı Svetlana Aleksiyeviçin əsəri əsasında) biza savaş ağırlarını soyuqqanlı, pasifist, bir az da etinasızlığın boyalarında təqdim etdi. Əməkdar artist Sənuber İsgəndərlinin ifasında qadınların müharibədə yaşadığı iztirab, keçirdiyi ağırı-acıları yenidən tapa bildik. Rejissor Emil Əsgərov quruluş verdiyi tamaşada əsas vurğunu müharibə haqqında danışan adamlara vurur. Tamaşanın qəhrəmanının müharibə haqqında demək istədiyi xüsusi heç nə yoxdur, sadəcə, danışır. Müharibədə olan insanlar isə danışa bilmir. Onlar vuruşur, sağ qalmaq uğrunda, qələbə qazanmaq uğrunda mübarizə aparırlar. Müharibədə sözlər, cümlələr olmur. Müharibədə hissərlər danışır. Müharibədə qadınlar tam təsəvvürü olmayanlar isə bu barədə yalnız danışirlar. Tamaşanın qəhrəmanı olan qadın kimi. O da dayanmadan bu barədə bəlağətli və gözəl danışır. Rejissora görə sənət müharibənin ağırlarını təsvir etməkdə acizdir.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrının “Missiya”sı da emosional təsira hesablanmışdı və o, bu mənada istəyinə nail oldu. 44 günlük Vətən müharibəsində həsr olunan qəhrəmanlıq dramı sayəsində bunları görürük: Şuşa uğrunda döyüşlərdə ağır yaranalan zabit Mübariz Ağayev komaya düşür və ruhlr ələmində I Qarabağ savaşında Şuşa uğrunda döyüşlərdə şəhid olmuş atası – Yaşar Ağayevlə görüşür. Ata ilə oğulun söhbətində iki müharibə arasında müqayisədən həsrətə hər şeydən danışılır. Atasına qovuşmasından xoşbəxt görünən oğuldan fərqli olaraq atası narahatdır və

onun geriye – həyata qayıtmasını istəyir. Xeyali görüş mayor Mübariz Ağayevin hospitalda gözlerini açması ilə bitir və biz Ali Baş Komandanın “Əziz Şuşa, sən azadsan!” sözlərini eşidirik. Hafiz Ataxanlının müəllif işinə rejissor yozumu verən Firudin Məhərrəmov bizə ən yeni tarixdə yaşadığımız sevinc və həyəcan hissələrini yenidən yaşadır.

“Teatral” studiyanın “Qorqu” adlı qısa və təsirli işinə gəlincə, biz burada müharibə, onun sonrakı fəsadlarına daha çox varmalı oluruq. Nümunədə də de-

yildiyi kimi, müharibə təbiəti məhv edir. İnsan da məhv edilən təbiətin bir hissəsidir. Biz bu iş sayəsində müharibəni uşaqların gözündən göstərməyə çalışsın müəllif və oyunçuların çağırışlarını da, hərəkət dili ilə fəryadlarını da duya bilirik. Səbinə Məmmədova və Mirvüqar Nəsirovun birgə müəllifi olduğu nümunənin rejissoru Tural Baxış, ifaçıları Sofiya Namazova, Səbinə Məmmədova və Yasin Həzrə idi.

Festivalın ikinci günündə də BEŞ tamaşa təqdim olundu. Müstəqil HUMAN teatrının “Storyboard” tamaşası gənc rejissorun 44 günlük müharibədə iştirakından bəhs edirdi. Bir gün o, səngərdə yuxuya gedir və yuxusunda arzusunda olduğu tamaşanı qurduğunu görür. Lakin yuxusunda gördüyü tamaşa heç də gerçəkdə qurmaq istədiyi tamaşaya bənzəmir. Aktyorlar, rekvizitlər, geyimlər və məkan tamam qarmaqarışıqdır. Gənc rejissor güllə səsinə yuxudan ayılır. O, tejj silahına sarılır və irəli yürüyür. Qaçarkən cibindən gerçəkdə qurmaq istədiyi tamaşanın eskizləri (Storyboard) yera düşür. Sivil həyatda sənət naminə savaşmağı planlaşdıran gənc rejissor döyüşdə şəhid olur. Müəllif Abdulla Elşadlının bu kədər yüklü ağır yanaşmasına fərqli rakursdan baxan rejissor Elvin Rüstəmzadə bizə savaş səhnəsinin bütün quruluşları darmadağın etdiyiini izləmək üçün ipuçları verdi.

Tarixi Zəfərin sənətdə əksi

Noyabrın 3-də Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının (ADRA) sərgi-muzey kompleksində “Tarixi Zəfər” adlı elmi konfrans keçirilib və sərgi açılıb.

Sərgidə ADRA müəllimlərinin, akademiya və onun nəzdində fəaliyyət göstərən İncəsənət Kolleci tələbələrindən Vətən müharibəsinə həsr olunmuş əsərləri nümayiş olunub.

ADRA-nın rektoru, akademik Ömər Eldarov çıxış edərək Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında 44 gün ərzində qazanılmış tarixi Zəfərdən danışdı. Bildirib ki, Qələbə bütün yaradıcı insanların əsas mövzusunə çevrilib və yaşadığımız bu böyük sevinc sənətdə də əksini tapmaqdadır.

Əməkdar incəsənət xadimi, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Ziyadxan Əliyev “Təsviri sənətdə Qarabağ hadisələrinin əksi”, Əməkdar rəssam Məmməd Hüseyin Hüseynov “Mədəni irsimizdə Qarabağ sədası”, sənətsünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Rima Qafarova “Zəfər Günü dövlətçilik tariximizin ən şərəfli günü kimi”, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Sevinc Vahabova “Milli Azərbaycan Tarixi-Muzeyinin kolleksiyasında saxlanılan Vətən müharibəsi materialları” mövzusunda çıxış ediblər.

Daha sonra ADRA-nın Vətən müharibəsində iştirak edən əməkdaş, tələbə və məzunlarına mükafatlar verilib.

Tədbirin sonunda vətənpərvərlik mövzusunda videoçarx nümayiş olunub.

Gənc vokalçılar üçün ustad dərsi

Kamera və orqan musiqisi zalında “Gənclərə dəstək” layihəsi çərçivəsində gənc vokalçılar üçün ustad dərsi keçirilib.

Xalq artisti, Manhaym Dövlət Opera Teatrının (Almaniya) aparıcı solisti Əvəz Abdullayev (bariton) və Əməkdar artist, beynəlxalq müsabiqələr laureatı, La Skala Akademiyasının (İtaliya) məzununu Azər

Rzazadə (tenor) gənc vokalçılarla öz təcrübələrini bölüşüb. Ustad dərində Bülbül adına Orta İxtisas Musiqi Məktəbin XI sinif şagirdləri Nərimin Həsəni və Aydın Səfərlı, Azərbaycan Milli Konservatoriyası nəzdində fəaliyyət göstərən İncəsənət Gimnaziyasının X və XI sinif şagirdləri Ceyla Mövsümzadə və Məhəmməd Şəmmədov, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası (BMA) nəzdində olan orta ixtisas musiqi məktəb-studiyasının X sinif şagirdi Teymur Kazımov iştirak ediblər.

“4.4”-dən çıxan 22

Qısa tamaşalar festivalında izlədiklərimizdən

İfaçılar Nurlan Süleymanlı, Şamil İbrahimov, Məmməd Əlili, Kamran Muradlı, Eltəkin Məmmədov, Lalə Qarayeva, Ülvi Həşim, Abdulla Elşadlı və İsmayıl Amil qısa zaman ölçüsündə, əslində, onları çoxdan narahat edən mətləbləri də yərbəyr etmək istəyiblər.

Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının təqdim etdiyi “Zəfər yolu”nda əsas vurğu 44 günlük müharibə və onun insanların həyatına inanılmaz təsirinə köklənib. Biz ön cəhəni, savaşın qaynar nöqtəsini yalnız

arxa cəbhədəki insanların həyəcan və narahatlığında, ani sevinc və göz yaşlarında görürük. Beləcə, müharibənin ön və arxa xətti yoxdur, ümumən müharibədə iştirak edən insan seli var və bu axın öz həqiqətinə doğru gedir. Həmrəyliyimizin ana xətt olduğu tamaşanın müəllifi və rejissoru İsa Əsədov, ifaçıları isə Gülnar Nəbiyeva, Anar Seyfullayev, Zaur Rəşidov və Rəhif Axundovdur.

Akademik Musiqili Teatrın rejissoru Samir Qulamovun “Bir nəfəs qədər” adlı tamaşasında biz oğlunun şəhid olduğuna inanmaq istəməyən və onun yolunu gözyləyən ananın əzablarını, tükenməz arzularını və bu qarmaqarışıq xəyallara inamını görürük. O inanır ki, oğlu sağ-salamatdır və haçansa mütləq qayıdacaq. Elə də olur. Qaranlıq, uzun gecələrin birində oğlu dostları ilə qayıdır. Ana xoşbəxtlikdən göylərə uçur. Amma bu amansız xəyal, bu şirin yuxu sona çatır. Ana xəyallardan reallığa, oğlunun yoxluğu ilə barışmaq məcburiyyətinə qayıdır. Zaman-zaman əksər şəhid analarının yaşadığı bu ağır dolu hissi həssas ifadəyə çalışan aktarisaların oyunu təbii idi. Gülnarə Abdullayeva, Nahidə Orucova, Mehriban Zaliyeva, aktyorlar Əmrəh Dadaşov, Səməd Xasıyev və Hidayət Əliyev vəziyyətin ruh təsvirini ötürməyə nail olmuşdular.

Festivalda Füzuli Dövlət Dram Teatrı da təmsil olunurdu. “Dönüş” adlı film-tamaşada əsasən simvolyk detallara üstünlük verilib. Eyni zamanda təbiət və fəvqəl güclərin təzahürü də əksini tapır. Maddi cisimdən sakral qata yüksəliş, sakral qatdan mistik yozumla tamaşa öz məzmununu formalaşdırır. Biz torpaqdan insana, insandan tikanlı sərhəd məftilinə, tikanlı sərhəd məftilindən əsgərə, əsgərdən şəhidə, şəhiddən məzarə, məzardan anaya, anadan da vətənə dönürük. Birlikdə Vətən oluruq, özümüzə dönürük. Müəllifi və rejissoru Nicat Mirzəzadə olan səhnə işinin ifaçıları Emin Aşısoy, Sevinc Məmmədova, Nicat Süleymanzadə, Orxan Təvəkkül, Ruslan Şixəliyev, Vüqar Babayev, Elçin Məmmədov, Rəhifə Baxşəliyeva, Elşən Gözəlov, Vüsal Quliyev, Zəmin Quliyev və Qəlbınur Əhmədli idi.

Şamaxı teatrının “Ocaq” tamaşası isə daha çox uşaq və yeniyetmələrin Vətən sevgisi, ona münasibətlərinin rituallaşmış forması idi. Səhnədə çatılmış rəmzi ocaq Vətənin övladlarını bir araya toplayır və sonda onları zəfərə yetirir. Bir növ müəllif və rejissor Ruslan Adıgözəlovun Vətən haqqında sevgi izharı idi bu iş.

İlk iki günün yekunu tamaşaların münisiflər və iştirakçıların qarşılıqlı müzakirəsi ilə yadda qaldı. Xalq artisti Pərviz Məmmədrəyev “Bədən dili” mövzusunda təlim-təqdimatı isə fəstivalı izləyən tələbə-tamaşaçılar üçün xüsusilə maraq doğurdu.

“4.4” festivalının növbəti iki gününün proqramında 12 tamaşa vardı. Noyabrın 3-də Gəncə Dövlət Dram Teatrının “Şuşa, sən azadsan!”, Şamaxı Mədəniyyət Mərkəzinin “Savaş”, Şəki Dövlət Dram Teatrının “Xain”, Qusar Dövlət Ləzgi Dram Teatrının “Xaribülbul”, eləcə də “Səhnə” teatrının “Biz böyüdük” və müstəqil iş kimi Tərlan Abdullayevin müəllifi olduğu “Sonuncu görüş” nümayiş olundu.

Noyabrın 4-də isə münisiflərə “Son nəfəsə qədər” (Bakı Uşaq və Gənclər Teatrı, müəllif və rejissor Könül Şahbazova), “Ana” (Lenkeran Dövlət Dram Teatrı, müəllif və rejissor Oruc Qurbanov), “Döyüşən tar” (müstəqil layihə, müəllif və rejissor Cavid İmamverdiyev), “Bazar günü” (Mingəçevir Dövlət Dram Teatrı, müəllif Üliyyə Heydərova, rejissor İlqar Rəhimov), “Xaribülbul əfsanəsi” (Gəncə Dövlət Kukla Teatrı, müəllif və rejissor Zülfüyyə Əliyeva) və “Qonşu” (ƏSA teatrı, müəllif və rejissor Nihad Qulamazadə) tamaşalarını təqdim edildi.

Bu tamaşalar və festivalın yekunları barədə növbəti sayımızda...

HƏMİDƏ NİZAMİQIZI

“Ölümü fəth edənlər”

Şanlı Zəfərimizə həsr olunan hekayələrdən ibarət toplusunun təqdimatı

Noyabrın 3-də “LIBRAFF” kitab mağazaları şəbəkəsinin “Park akademiya” filialında F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının layihəsi əsasında “Ölümü fəth edənlər” adlı hekayələr toplusunun təqdimatı keçirildi.

25 hekayənin yer aldığı toplu “Təhsil” nəşriyyatında işıq üzü görüb. Təqdimatda Mədəniyyət Nazirliyi Kitab sənayesi şöbəsinin baş məsləhətçisi İslam Hüseynov, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi Uşaq problemləri şöbəsinin müdir müavini Günel Nağdəliyeva, “Təhsil” nəşriyyatının direktoru Tural Axundov, şəhid ailələri, qazilər, uşaq yazarları və digər qonaqlar iştirak edirdi. Öncə ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canını fəda edən şəhidlərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad olundu.

Respublika Uşaq Kitabxanasının direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Şəhla Qəmbərova nəşr haqqında məlumat verdi. Bildirdi ki, kitabxana tərəfindən bu ilin 15 iyulunda 8 Noyabr – Zəfər Gününə həsr olunmuş “Rəşadətli yaşayınlar – ölümü fəth edənlər” adlı respublika hekayə müsabiqəsi elan edilmişdi. Müsabiqənin məqsədi uşaq və yeniyetmələr arasında hərbi-vətənpərvərlik ruhunun yüksəldilməsi, Azərbaycan əsgərinin rəşadətli və şəhidlərimizin xatirəsini əbədiləşdirmək üçün yeni mətnlərin qələmə alınması, yaradıcı potensialı olan yeniyetmələrə stimül verməkdir.

Nəşrin ideya müəllifi, kitabxananın elmi işlər üzrə direktor müavini, Əməkdar mədəniyyət işçisi Zahirə Dadaşova qeyd etdi ki, Vətən sevgisi ilə qaynayıb coşan yeniyetmə və gənclərimiz igid oğullarımızın hər qarış yurd yeri üçün canlarından keçərək ölümün gözüne dik baxmalarını ifadə ediblər.

Kitabın redaktoru, uşaq yazarı Sevinc Nuruqızı vurğuladı ki, Vətən müharibəsində qazanılan Zəfər haqqında bundan sonra hələ çox əsərlər yazılacaq: “Kitabı redaktə edən zaman bir daha anladım ki, bizim ən böyük sevgimiz Qarabağdır”.

Tanınmış uşaq yazıçısı, filologiya elmləri doktoru, professor Zahid Xəlil hekayə müəlliflərini təbrik edərək onlara yeni uğurlar arzuladı.

Sonda Respublika Uşaq Kitabxanası tərəfindən hekayə müəlliflərinə diplom və kitablar təqdim edildi.

Təqdimata Yuri Kovalyov adına 229 nömrəli tam orta məktəbin 4-cü sinif şagirdi Emil Abdullayevin ifasında “Qarabağ Azərbaycandır!” adlı musiqi nömrəsi ilə yekun vuruldu.

NURƏDDİN

Adını tarixə qanı ilə yazan Vətən sevdalısı

Vətəninə canından əziz tutan, 42 yaşında onun yolunda müqəddəs şəhidlik zirvəsinə ucalan mayor Kamran Qılman oğlu Fərəcov haqqında danışmaq istəyirəm. O, 14 yanvar 1978-ci ildə Astara rayonunun Səncərədi kəndində dünyaya gəlmişdi. Astara elinin qəhrəman oğlu elə bir ömür yolu keçdi ki, odu-alovu Vətənin özü boyda ilahi bir məhəbbətə dönüb milyonların ürəyində özünə yer etdi.

Kamran Fərəcov ağıl kəsəndən Vətəni, xalqı üçün yaşamağı özünə həyat krediti seçir. Vətəninə qəlben bağlılığı onu 1995-ci ildə Bakı Ali Birləşmiş Komandanlıq Məktəbinə aparır. Başa düşür ki, torpaqları düşmən əsarətində olan bir Vətən övladı üçün hər sənətinin sirlərini bilmək daha vacibdir. 1999-cu ildə məktəbi bitirib leytenant rütbəsində Bakıda təqdim komandiri olur. Həyatda seçdiyi yolun düzgünlüyünə inanır, savadlı, peşəkar, cəsur, əsgərlərinə dost, qardaş komandir, qeyrətli, vətəninə bağlı şəxs kimi sevilir. Daha sonra Ağdamda, Gəncədə, Goranboyda, düşmənlə təmas xəttində hərbi xidmətini davam etdirir, hərbi birlik və bacarığını artırır.

2020-ci ilin 27 sentyabrında Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusunun Qarabağın azadlığı üçün başladığı mübarizədə mayor Kamran Fərəcov da özünü odlu-alovlu səngərlərə birincilər sırasında atır. Düşmənin başını əzməkdən ötrü döyüşdən-döyüşə sanki ona yeni bir güc gəlir. Cəbrayılın, Qubadlının azadlığı uğrunda döyüşlərdə düşmənin çoxlu sayda texnikasını, canlı qüvvəsini məhv edir. Həmişə öndə gedən, Vətən torpağının hər qarışı naminə igidliklə döyüşən komandir oktyabrın 21-də savaş meydanında şəhid olur. Vətənə olan sonsuz məhəbbəti ilə elə Vətən səmasının əbədi parlaq günəşinə çevrilir...

Allah rəhmət ələsin.

Zəfər ORUCOĞLU

6 yaddaş

Nizami Gəncəvinin “Xəməsə”yə daxil olan ikinci əsəri “Xosrov və Şirin” poemasıdır. Dahi şair əsəri Sasani şahı II Xosrov Pərviz (570–628) və onun həyat yoldaşlarından biri olan Şirin haqqında Şərqdə geniş yayılan əfsanə əsasında qələmə alıb.

Bu əfsanəyə yazılı ədəbiyyatda ilk dəfə fars şairi Firdovsinin “Şahnəmə”sində qısa şəkildə toxunulub. Nizami Gəncəvi isə bu mövzuya ayrıca əsər həsr edərək şöhrəti dünyanı dolaşan böyük bir məhəbbət abidəsi ucaldıb.

Müəllifin 1180-ci ildə bitirdiyi poema Atabəy Məhəmməd Cahan Pəhləvana (1136–1186) həsr edilib. Əsərdə eyni zamanda Azərbaycan atabəylərindən Toğrul ibn Arslan Səlcuqi və Qızıl Arslanın da adları çəkilir. 12 min 112 misradan ibarət olan poema əruz vəzninin həzəc bəhrində yazılıb.

Böyük şair əsərdə saf məhəbbəti tərənnüm etməklə yanaşı, onu daim düşündürən ədalətli şah probleminə də geniş yer ayırıb. Müəllif mütərəqqi ideyalarını poemada yaratdığı Hüzmüş şah, Məhin Banu və nəhayət, Şirin kimi ədalətli şah obrazları vasitəsilə ifadə edib.

Dahi şair ilahi eşqin fonunda bir çox ictimai mətləblərdən bəhs edib. Fərhadın Şirinə olan pak sevgisi əsasında əsl məhəbbətin insanı ucaltmaq qüdrətini göstərmiş. Xosrovlə Şirinin macəraları işığında isə eşqin hökmdarı dəyişdirmək və kamilləşdirmək imkanlarını isbat edib. Mahir daşyonan Fərhadın təmsalında isə əməkçi insanın fədakar obrazı yaradılıb.

“Xosrov və Şirin” poemasının maraqlı və orijinal quruluşu var. Əsər bütün Orta əsr poemaları kimi minacat, nət, kitabın yazılma səbəbi, Toğrul Arslan, Məhəmməd Cahan Pəhləvan və Qızıl Arslanın tərfi, eşq haqqında

Paytaxtımızdakı müxtəlif profilli muzeylər haqqında oxuculara məlumat verməyə davam edirik. Bu yazıda “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Dəmiryolu Muzeyi haqqında söz açacağıq.

Öncə qeyd edək ki, Azərbaycan da demiryolunun təməli 1878-ci ildə qoyulub və inşası 1880-ci ildə başa çatıb. Uzunluğu 20 km olan Bakı-Suraxanı-Sabunçu demiryolu ölkənin iqtisadi inkişafı ilə əlaqədar sonradan davamlı olaraq şaxələnilib. Hazırda ölkəmizdə demiryollarının ümumi uzunluğu 3000 kilometrə yaxındır və beynəlxalq şəbəkənin bir hissəsini təşkil edir.

Dəmiryolu Muzeyinin açılışı 19 noyabr 2019-cu ildə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə gerçəkləşib. Ölkəmizdə ən yeni muzeylərdən olsa da, yerləşdiyi binanın bir əsrə yaxın yaşı var. Muzey köhnə Sabunçu vağzalının binasında yerləşir. Bu bina 6 iyul 1926-cı ildə Azərbaycanda ilk elektrifikasişdırılmış demiryolunun (Bakı-Sabunçu) açılışı günündə istifadəyə verilib və uzun illər “Sabunçu vağzal” kimi də tanınıb. Bakı Dəmiryolu Vağzalının köhnə (1880-ci il) binasının fərqli olaraq, burada yalnız şəhəratrafi elektrik qatrlarına xidmət göstərilir. 1977-ci ildə demiryolu vağzalının yeni, sayca üçüncü binası istifadəyə verilib.

Bu il 95 yaşı tamam olan “Sabunçu vağzal”ının binası düzbucaq altında birləşdirilmiş iki korpusdan ibarətdir. Binanın üz tərəfi şəhərə, arxa tərəfi demiryoluna baxırdı. 60-cı illərdə binanın arxa tərəfində, faktiki olaraq ona bitişik metronun indiki “28 May” stansiyası inşa edilib. Azərbaycan milli memarlıq ənənələrinə uyğun inşa olunan bina zahirən Şirvanşahlı sarayını xatırladır. Bir müddət kommersiya məqsədilə məşhur restoran şəbəkəsinə icarəyə verilib və verilən tarixi bina indi muzey kimi fəaliyyət göstərir.

Suvenir mağazası, kinozal

Muzeyə daxil olarkən maraqlı kompozisiya ilə qarşılaşırsınız. Muzeyin rəisi Nəzakət Əliyeva qeyd edir ki, giriş hissədə suvenirlərin satıldığı mağaza fəaliyyət göstərir. Muzeydə həmçinin iki film zalı var. Zallardan biri bədii, digəri sənədli filmlərin nümayişi üçün nəzərdə tutulub. Birinci mərtəbədə yerləşən kinozalda tarixi xronikalar, demiryollarının inkişafına töhfə verən tanınmış mühəndislər haqqında sənədli filmlər nümayiş olunur.

şairin mülahizələri kimi giriş fəsilərlə başlanılır. Əsərin əsas məzmunu Xosrovun atası Hüzmüşün hakimiyyətinin təsviri ilə başlayır. Xosrovun doğulması, böyüməsi, Hüzmüşün ədaləti və s. təqdim olunur. Mükəllimələr, dəyişmələr, Xosrovlə Şirinin umu-küsüsü, hər iki aşiqin məhəbbət yolundakı iztirabları, qarşılaşdıqları maneələr, və s. oxucunu əsərə bağlayır.

“Xosrov və Şirin” poeması ilk dəfə cüzi ixtisarla Əvəz Sadiqov tərəfindən sətri tərcümə edilib və 1941-ci ildə “Azərnaş”da çap olunub. Bu, sətri yox, roman şəklinə salınmış bir tərcümə idi. Tərcüməçi həтта bəzi mürekkəb obrazları ixtisar edib. Poema eyni zamanda Səid Mirqasimovun tərəfindən sətri tərcümə olunub. Əsərin Azərbaycan dilinə poetik tərcüməsi isə Xalq şairi Rəsul Rzaya tapşırılır. Şair poemanı sətri tərcümə əsasında, heca vəznində Azərbaycan dilində nəzmə çəkib. Araşdırmalardan məlum olur ki, tərcümə elmi-tənqidi mətn yox, əldə edilən adı bir nüsxə əsasında olduğuna görə bir sıra təhriflərə yol verilib.

Məhəbbətə ucaldılan böyük abidə – “Xosrov və Şirin” poeması

Həтта katiblər tərəfindən baş verən xətlər da tərcüməyə daxil edilib. Orijinalın bir misrası iki, yaxud üç misrada tərcümə edilib. Bu da əsərin həcmnin artmasına gətirib çıxarıb.

Buna görə də poemanın yənidən dəqiq sətri tərcüməsi Qulamhüseyn Bəqdeliyə (Beydilli) tapşırılır. O, Lev Aleksandroviç Xetaqurov tərəfindən hazırlanan elmi-tənqidi mətn əsasında tərcüməni diqqətlə yoxlayır. Əsərin yeni sətri tərcüməsini hazırlayır. Səid Mirqasimovun tərcüməsi isə olduğu kimi saxlanılır.

Rəsul Rzanın yenidən nəzmə çekdiyi bu əsər iki mütercim – S.Mirqasimov və Q.Beqdelinin adı ilə hazırlanır və 1982-ci ildə işıq üzü görür. Görkəmli nizamişünas alim Həmid Araslı bu barədə “bu tərcümə orijinala ən yaxın, bədi cəhətdən də qüvvətli və mükəmməl tərcümədir” fikirlərini söyləyib.

“Xosrov və Şirin” poeması bir çox xalqların dilinə də tərcümə edilib. Əsər fransız dilində Anri Massenin (1970), alman dilində

isə İohann Kristof Bürgelin (1980) tərcümələrində nəşr olunub.

Poemadan bəzi parçalar ilk dəfə Y.Dunayevskinin tərcüməsində rus dilində 1920–1930-cu illərdə nəşr edilib. Daha sonra əsərdən bəzi hissələrin Q.Ptiçin, A.Kor-sun, İ.Oratovski tərəfindən rus dilinə edilən tərcümələri “Literaturniy Azerbaydjan”, “Oktyabr”, “Drujba narodov” və “Zvezda” jurnallarında dərc edilib. Əsərin tam mətni rus dilində ilk dəfə 1947-ci ildə K.Lipskerovun tərcüməsində işıq üzü görüb. Əsər rus dilinə nəşrlə M.Osmanov tərəfindən tərcümə edilib. Poema 1949-cu ildə görkəmli türk alimi Əli Nihat Tərhan tərəfindən nəşr formasında türk dilinə çevrilib.

Ədəbiyyatşünasların fikrincə, Nizaminin “Xosrov və Şirin” əsəri Şərqdə məhəbbət poemalarının yaranmasına böyük təsir göstərmiş. Həmin poemaların əksəriyyətində şairin eşq haqqındakı mülahizələrindən geniş istifadə olunub. Nizami ədəbi məktəbindən layiqincə bəhrələnən XIII əsrin türkşillili hind şairi Əmir Xosrov Dəhləvi 1298-ci ildə “Şirin və Xosrov”, XIV əsrdə Azərbaycan şairi Arif Ərdəbili “Fərhadnəmə”, görkəmli özbək şairi Əlişir Nəvai “Fərhad və Şirin” poemalarını, Xalq şairi Səməd Vurğun “Fərhad və Şirin” (1941) mənzum dramını yazıblar.

“Xosrov və Şirin” əsəri Orta əsrlərdən üzü bəri Şərq aləmində təsviri sənətin inkişafına mühüm töhfə verib. Əsərin müxtəlif obrazları və hadisələri ilə bağlı yaradılan miniatürlər dünyanın məşhur muzey və qalereyalarını bəzəyir.

Savalan FƏRƏCOV

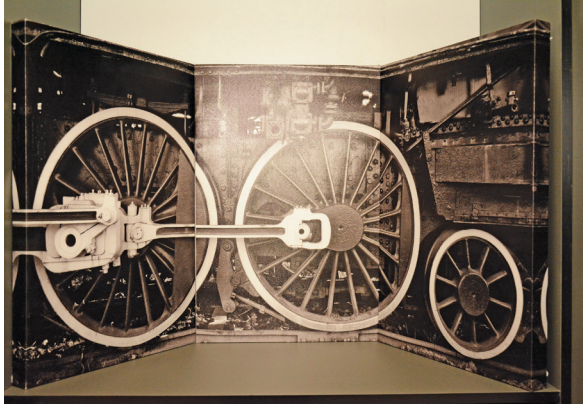
Relslər üzərindəki tarix

Bakıda Dəmiryolu Muzeyi də var...

İkinci mərtəbədəki kinozalda isə zi-yarətçilər demiryollarının, qatrlarının və vağzalların estetikası ilə bağlı bədii filmlərdən zövq ala bilərlər.

Muzeyin ikinci mərtəbəsinə qalxırıq. Burada bir sərnışin vaqonu diqqətimizi çəkir. Maraqla vaqonda əyləşir və özümüzü bir anlıq hansısa uzaq diyara səyahətdə hiss edirik.

Üç sərgi zalı

Muzeyin 3 sərgi zalı var. Birinci zalda XIX əsrdə demiryolunun yaranması tarixini əks etdirən maraqlı eksponatlar – foto və videomaterialar, demiryolu və müxtəlif qatar modelləri nümayiş olunur.

İkinci zalda təqdim edilən nümunələrlə XX əsrdə demiryolunda gedən inkişaf proseslərini görmək mümkündür.

Muzeyin reisi qeyd edir ki, Azərbaycan demiryollarının texniki tərəqqisi və hərtərəfli inkişafı ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu öndərin sovet Azərbaycana rəhbərliyi dövründə demiryolu infrastrukturunda mühüm nailiyyətlər əldə edilib. Azərbaycan demiryolu sistemi müasir texniki maşın-mexanizmlərlə və avadanlıqlarla təchiz olunub. Azərbaycanın yüzrlərlə

136 ilin geyimləri, qızıl suyuna çəkilmiş lokomotiv

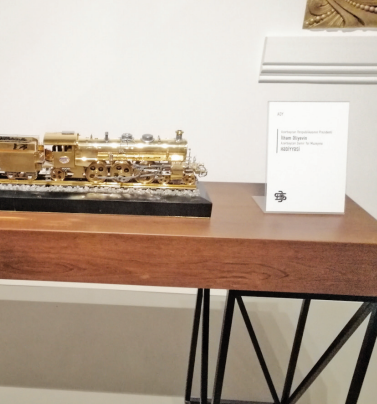
Muzeyin ən maraqlı sahəsi üçüncü zaldır desək, yanılmırıq. Burada çeşidli qatar modelləri nümayiş olunur. Bu nümunələr demiryolu sisteminin keçdiyi inkişaf yolu haqqında müəyyən təsəvvürlər yaradır. Zalda müxtəlif dövrlərə aid geyimlərdə sərnışin fiqurları da diqqəti cəlb edir. Şüşə arxasında tarixi demiryolu xəttinin bərpa olunmuş modelini görmək mümkündür.

Muzeyin reisi bildirir ki, buradakı eksponatlarla tanışlıq ziyarətçilərə təhlükəsiz nəqliyyat vasitəsi hesab olunan demiryolunun tək-cə tarixi barədə deyil, həmçinin onun bəşəriyyətin inkişafına və elmi-texniki tərəqqiyə təsiri, hələki sənaye sahəsində oynadığı rol haqqında dolğun fikir formalaşdır-

rir: “Bu eksponatlarla ziyarətçilərin diqqətini həm Azərbaycanda, həm də dünyada milyonlarla demiryolçunun – mühəndisin, maşinistin, bələdçi və inşaatçının böyük əməyinə yönəltmək istəyirik. Bu insanların əməyi və tərəqqiyə yönəlməsi səyləri sayəsində əvvəllər qat edil-məsi mümkün olmayan məsafəyə bu gün asanlıqla səyahət etmək mümkündür. Bu insanlar qitələri vahid nəqliyyat şəbəkəsi ilə birləşdirib və dünyaya yeni inkişaf istiqaməti bəxş ediblər”.

Muzeydə demiryolu tarixinin mühüm məqamlarını əks etdirən foto və sənədlər təqdim olunur. Burada Birinci və İkinci Dünya müharibələrində demiryollarının rolu ilə bağlı maraqlı məlumatlarla tanış olmaq mümkündür. Cənubi Qafqaz (Zaqafqaziya) demiryolunun tarixi xəritəsi də muzeyin nadir eksponatlarındanır.

Muzeyin əsas zalında diqqətimiz nümayiş olunan müxtəlif

geyimlərə yönəlir. Öyrənirik ki, burada yer alan müxtəlif geyimlər 1885-ci ildən 1964-cü ilədək demiryolçuların uniformaları olub.

Əsas zalda gözümüzü çəkə bilmədiyimiz çox maraqlı bir eksponat da nümayiş olunur. Bələdçimiz deyir ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən muzeyə hədiyyə olunan qızıl suyuna salınmış lokomotiv maketi bütün ziyarətçilərin diqqətini cəlb edir.

***

Muzey həftənin altı günü saat 10:00-dan axşamcağı saat 18:00-dək fəaliyyət göstərir. illərdir demir relslər üzərində səfərlərə çıxdığınız bu nəqliyyat növünün tarixinə ekskurs etmək istəyirsinizsə, yolunuzu Dəmiryolu Muzeyindən salın. Xatırladaq ki, muzeyi ziyarət etmək üçün ödəniş tələb olunmur.

N.MƏMMƏDLİ

Nizami sözündən incilər

Nizami Gəncəvinin "Xəmsə"si dünya poetik-fəlsəfi fikrinin zirvəsində dayanır. "Xəmsə"yə daxil olan beş poema-məs-nəvidə bütün zamanların ən humanist, ümumbəşəri idealları parlaq bədii əksini tapıb. "Nizami Gəncəvi İli" qüdrətli söz us-tadının misilsiz xəzinə olan ədəbi irsinin təbliği, eyni zamanda tədqiq edilməsi və öyrənilməsi üçün yeni zəmindir.

"Nizami sözündən incilər"də dahi şairin möhtəşəm beşliyindən növbəti seçmələri təqdim edirik.

*Xidmət etmək sayılır kişilikdən nişana,
Xalqına xidmət etmək bir şərəfidir insana.*

(**"Sirlər xəzinəsi"**)

*İgidlikdən deyən qoçaq adamlar
Şir yıxıb sonradan şir adı alar.*

(**"Xosrov və Şirin"**)

Xalqına xidmət etmək bir şərəfidir insana...

*Dostluq, mehribanlıq göstərsən, ey yar,
Gəlib qulun olar azad adamlar.*

(**"Leyli və Məcnun"**)

*Zirək adam inan, mələkdir, mələk,
Zirəklik gözəldir, əcəbdir gerçək.*

(**"Yeddi gözəl"**)

*Döyüşdə, şənlikdə, harada olsan,
Heç zaman ayrılmı yaxşı dostlardan.*

(**"İsgəndərnəmə"** – **"İqbalnamə"**)

*Sən ki zövq alırsan yemək, yatmaqdan,
Nə deyim sənə, ey qulaqsız insan!*

(**"İsgəndərnəmə"** – **"Şərəfnamə"**)

Qəlbi Şuşa ilə döyünən sənətkar

Qarabağ həsrəti ilə yaşayan min-lərlə Azərbaycan vətəndaşının ürəyində yeganə sönməyən arzu, dilək vardı – işğal altında olan doğma ata-baba yurdları yağı düşməndən azad olunacaq və illərin həsrətinə son qoyulacaq. Bu sönməz ümid, gələcəyə inam yurd-yuvaların-dan didərgin düşmüş yaradıcı həmvə-tənlərimizin ərsəyə gətirdiyi əsərlərdə də öz əksini tapmışdır. Qarabağı, mədəniyyətimizin beşiyi Şuşanı vəsf edən musiqilər, şeirlər yazılmış, rəsm əsərləri çəkilmiş, Qarabağın mədəni irsi dünya-da tanındılmışdır.

Qarabağsız, Şuşasız olduğumuz ötən il-lərdə bu torpağın mədəni irsini yaradıcılı-ğında yaşatmağa çalışmış sənətkarlardan biri də rəssam Səyyar Əliyevdir. O, 1949-cu ildə Ağcabədi rayonunun Xocavənd kəndində anadan olmuşdur. Əvvəl Xoca-vənd kənd məktəbində oxumuş, sonra orta təhsilini Ağcabədi və Şuşada davam etdirmiş, Azərbaycan Politeknik İnstitutuna (indiki Azərbaycan Texniki Universiteti) da-xil olmuş və bu təhsil ocağını müvəffəqi-yətlə başa vurduqdan sonra Şuşa rayon məktəblərində, kollecdə müəllim işləmiş, istehsalat kombinatında mühəndis vəzifə-sində çalışmışdır.

1992-ci ilə kimi Şuşada yaşayıb-ya-ratmış rəssam, şəhər işğal olunanda Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universi-tetinin Şuşa filialında müəllim işləyirdi. Doğma yurddan didərgin düşdükdən sonra Şuşa həsrətilə yaradıcılığıni da-vam etdirmiş, bu mövzuda əsərləri ilə tanınmağa başlamışdır. Yeniyetmə və cavanlığı Şuşada keçən rəssam əsər-lərində buranın təbiətinin vurğunu ol-duğunu bir daha sübut edir. Xüsusi rəssamlıq təhsili almasa da, daxilindəki zənginlik və rəng duyumu dəyərli rəs-m əsərləri yaratmasına zəmin olmuşdur.

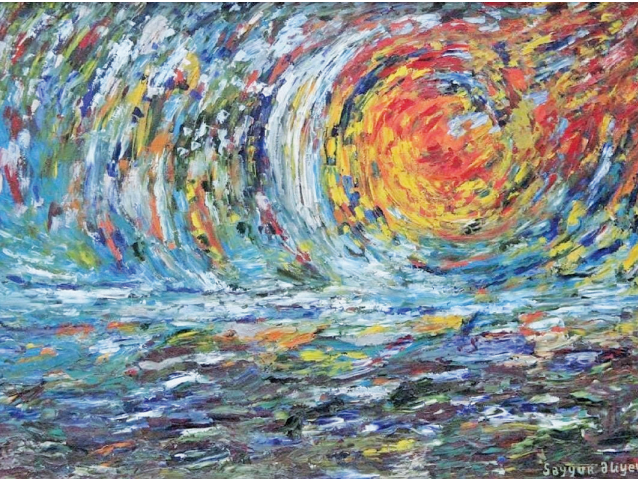
Bir çox janrlara müraciət edən sənətkar öz sözünü daha çox mənzərə janrı ilə deməyə nail olmuşdur. Qarabağın işğal altında olduğu müddətdə yaratdı-ğı əsərlərdə, təqdim olunan mənzərələrin qeyri-adi tərzdə özünəməxsusluğu ilə se-çilməsi, torpaqlarımızın bir gün azadlığa çıxacağına əminlik hissləri qabarıq əksini tapmışdır. "Qarabağ mənzərəsi", "Payız", "Dumanlı nərgiz", "Cıdır düzünün həsrəti", "Sarıqayanın kədəri", "Nərgiz", "Şuşa qala-sı" və kimi mənzərə əsərləri bu qəbildəndir. Rəssamın bu mövzuda çəkdiyi hər tablo tamaşaçını sanki bir anlıq Şuşaya aparır.

"Sarıqayanın kədəri" əsəri sənətkarın il-lərlə içində qaynamış, onu düşündürmüş kədərin təəcəssümüdür. Şuşada boya-başa çatan, havasını udan, suyunu içən rəssam bu əsəri yaratmaqla öz övladlıq borcunu yerinə yetirməyi şərəf bilmişdir. Sarıqaya-ya Qarabağın bir çox yerlərində – Ağdam-da, Qarqar çayının sahilində, Kəlbəcərdə və digər işğala məruz qalmış ərazilərdə də rast gəlinir. Lakin rəssam Şuşada, Da-şaltıdakı Sarıqayanı bu tabloda kədərli bir süjetlə göstərmişdir. Əsərdə böyük mənə kəsb edən hadisələr təsvir edilib və bu sə-bəbdən əsərə rekviyem adı verilmişdir.

"Cıdır düzünün həsrəti" tablosu isə nisgilli, həsrət dolu bir süjetdən ibarətdir. Cıdır düzü bomboşdur, arxa fonda yamyaşıl Topxana meşəsi görünür... Bir vaxtlar erməni faşist-lərinin caynağında olan və yaşıllıqlarını qı-raraq alüminium zavodu tikmək istedikləri Topxana meşəsi...Əsərdə Cıdır düzü həs-rətdən sanki sapsarı saralmış bir görkəmdə göstərilib. Vaxtı iken bütün Qarabağ elinin igidləri burada at oynatmış, qılınc döyüşdür-müş, dahi Üzeyir bəyin "Koroğlu" operasının uvertürasını maestro Niyazinin dirijorluğu al-tında Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri əzəmətlə ifa edərək, dağları, daşları lərzəyə gətirmişdir. Əsərə nəzər saldıqca, sanki qay-ğısız uşaqların sevinci, şən səslərini, Qara-bağ cavanlarının gələcəyə ümidli baxışlarını, Daşaltı çayının həzin musiqiyə bənzər şirli-tisini duymaq mümkün olur.

Düşmənin işğalçı, barbar xisletini, torpaq-larımızda etdiyi vəhşilikləri dünyaya göstər-məyə çalışan rəssamın "Alov içində yanan qız", "Şuşa faciəsi", "Əzablı yollar", "Xoca-lı faciəsi", "Narahat ruhlar" kimi əsərləri də dəfələrlə sərgilərdə nümayiş olunmuşdur.

"Xocalı faciəsi" adlı əsərinə nəzər saldıq-da tamaşaçı həmin faciəni sanki hissirləndə yaşamış olur. Əsərin arxa fonunda uzaq-dan yandırılıb-xarabalığa çevrilmiş Xocalı şəhəri görünür. Qışın soyuq, qarlı-saxtalı günündə millətimizin başına açılan dəhşətli qətləmə əsərdə bir faciə dastanı kimi təqdim olunmuşdur. Rəssam ayrı-ayrılıqda hər bir detallı məharətlə işləyərək ürəyindəki nisgili kətana köçürmüşdür.

"Narahat ruhlar" əsərinə nəzər saldıqda bir tabloda nə qədər mənə, nə qədər hiss və həsrət olduğu insana agah olur. Qara-bağın bütün dahilərinin, sənət adamlarının, qəhrəmanlarının, illərlə həsrətində olduğu-muz İsa bulağı, Mamayı bulağı, Gövhər ağa məscidi, Bazarbaşı meydanı...

Mənzərə janrında maraqlı əsərlərlə diq-qəti çəkən Səyyar Əliyevin yaradıcılığında süjetli tablolar da geniş yer tutur. O, çoxfi-qurlu kompozisiyalarını bədahətən, əlavə eskizlər etmədən birbaşa kətana köçürür.

"Sevincdi, kədərli dünya", "Nur deryası", "İnsanlar, talelər", "Dostlar", "Həyat toru", "Rəssam dünyası", "Sirlə dünya", "Azad bir quş idim", "Təzadlı dünya" triptixi, "Analar, ümidlər", "Bənövşəyi xəyallar", "Məhəbbət", "Şeytanın hiyləsi", "Qovuşanlar" kimi əsərlər məhz mücərrad kompozisiyaları sırasında-dır. Bu əsərlərdə bəşəri duyğular məharət-lə və yaddaqalan obrazlarla ifadə edilərək, bir yandan da tamaşaçıda qeyri-müəyyənlik oyadaraq, əsərlərin daha da marağa səbəb olmasına gətirib çıxarır.

Rəssamın natürrmort janrına fərqli yanaş-malarla təsvir etdiyi əsərlərindən "Günəba-xanlar", "Narlar", " Meyvələr", "Mis qablarla xalça" və s. göstərmək olar. Müəllif "Şuşa həsrətli narlar", "Şuşa həsrəti ilə yanan günəbaxanlar" mövzusunda da toplu əsərlər yaratmışdır.

Bütün əsərləri ilə yanaşı, rəssamın ya-ratmaqda bitib-usanmadığı bir mövzu daim onu sənət yolunda müşayiət etmişdir. Bu mövzu Qarabağın, Şuşanın rəmzi olan xaribülbüldür ki, rəssam hər zaman öz ya-radıcılığını kədərli və sevinci dönmələrin-də məhz bu gülün təsvirini verməkdən zövq almışdır. Bu silsilədən "Xaribülbülün faciəsi", "Xaribülbülün kədəri", "Xaribül-bülün həsrəti" əsərlərində Şuşanın rəmzi qəlbi qırıq, faciə şəklində təqdim olunurdu. "Xaribülbülün faciəsi" əsərində Şuşa-nın işğal edildiyi zaman sanki quşlar xaribülbülün Şuşa torpağını tərk edərək uçub getməsinə dərin hüznle seyr edirilər.

Lakin 28 il sonra illərin həsrətinə son qoyuldu və Azərbaycanın müzəffər Ali Baş Komandanı və mübariz oğulları-nın sayəsində Vətən torpaqları yağı düşmənin əsarətindən xilas olunaraq, doğmalarına qovuşdu. Bu həsrətin so-na yetməsi nəticəsində rəssamın ya-radıcılığı da öz xoşbəxtliyinə qovuşa-raq, yeni, nikbin ruhlu əsərlərlə davam etməyə başlayır. Artıq "Xaribülbülün qayıdışı", "Xaribülbülün sevinci" kimi əsərlər yaranır.

Rəssam Ali Baş Komandan İlham Əliyev-in Şuşanın azad olunması ilə əlaqədar ta-rixi çıxışında ifadə etdiyi – "Əziz Şuşa, sən azadsan!", "Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq!", "Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!" sözlə-rini dinləyər-dinləməz, illər öncədən yarat-mış olduğu və sanki yaralı qalmış, bitməmiş "Şuşa qalası" əsərini bir qələmdə bitirərək qalanın üzərinə dalğalanan şanlı Azər-bay-can bayrağını həkk etdi.

İllər sonra Şuşaya qədəm basaraq mü-qəddəs torpağını, Cıdır düzünü, Yuxarı Gövhər ağa məscidini, Xan qızı bulağını, öz yaşadığı evin həyatını ziyarət edən rəssam dünyanın ən xoşbəxt insanına çevrildi. Bun-dan sonrakı yaradıcılığında sevincli, xoş-bəxt və həyat dolu Qarabağ, Şuşa və bütün Azərbaycan təsvirlərinin arzusunu ilə yaşayan rəssam hazırda yeni sərgilər üçün əsərlər üzərində çalışır. Hər il Xocalı faciəsi ilə əla-qəli sərgilərdə iştirak etmiş rəssamın indiyə kimi 5 fərdi yaradıcılıq sərgisi keçirilmişdir. Bundan sonrakı sərgiləri isə Zəfər ruhunda olacaqdır.

Son olaraq onu da qeyd edək ki, Azər-bay-can Dövlət Pedaqoji Universitetinin müəllimi olan Səyyar Əliyev həm də tarix üzrə fəlsəfə doktorudur. Sənətkar 2011-ci ildən Azərbaycan Rəssamlar İttifaqının üz-vüdür.

Elnarə MAZANDAROVA
Azərbaycan Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının doktorantı

Xatirə təqvim

6–9 noyabr

Azərbaycan

6 noyabr 1931 – Şair, nasir Tofiq Mahmud (Tofiq Mahmud oğlu Mehdiyev; 1931-1997) Naxçıvan MR Şahbuz rayonunda doğulub. Uşaq və gənclər üçün əsərlərin müəllifidir.

6 noyabr 1974 – Şair-dramaturq, tərcüməçi İslam Əhməd oğlu Səfəri (12.2.1923 – 1974) vəfat edib. Sözlərinə populyar mahnı-lar bəstələnib. "Göz həkimi", "Ana ürəyi", "Yolayrıcı" və s. pyes-lərin müəllifidir.

6 noyabr 2009 – Xalq yazıçısı Qılman İlkin (Qılman İsabala oğlu Musayev; 28.4.1914 – 2009) vəfat edib. "Kölgələr sürünür", "Yenilməz batalyon" filmlərinin ssenarisini yazıb.

7 noyabr 1877 – Aktyor, vokalçı Həniyə Həsən oğlu Terequlov (MəhəmmədHəniyə Tanrıqulov; 1877-1942) Tiflisdə doğulub. Ha-cıbəyli qardaşlarının teatr truppasının, digər teatr cəmiyyətlərinin üzvü olub.

7 noyabr 1905 – Teatr və kino rejissoru Şüa Nəsrulla oğlu Şeyxov (1905 – 27.1.1970) anadan olub. Gənc Tamaşaçılar, Füzuli Dram teatrlarında çalışıb. "Qəribə əhvalat", "Kölgələr sürü-nür" (İsmayıl Əfəndiyevlə birgə) və s. filmləri çəkib.

7 noyabr 1908 – Şair, alim, pedaqoq Maqşud Məsim oğlu Şeyxzadə (1908 – 19.2.1967) anadan olub. Bakıda təhsil alıb, sonra Daşkəndə köçüb. Özbəkistanın tanınmış ədibi olub, özbək dilində əsərlər, ssenarilər yazıb, tərcümələr edib.

7 noyabr 1917 – Görkəmli bəstəkar, pianoçu, Xalq artisti Tofiq Ələkbər oğlu Quliyev (1917 – 4.10.2000) Bakıda doğulub. Azər-baycan estrada musiqisinin yaradıcılarından biridir. "Bəxtiyar", "Görüş", "Ögey ana", "Onu bağışlamaq olarmı?", "Nəsimi", "Qa-yınana" və s. filmlərə, tamaşalara musiqi bəstələyib. Bəstəkarlar İttifaqının sədri olub.

7 noyabr 1917 – Xalq rəssamı Tağı Əzizağa oğlu Tağıyev (1917-1993) Bakıda anadan olub. "Qara Qarayev", "Səttar Bəh-lulizadə", "Səməd Vurğun", "Koroğlu", "Babək" portretlərinin müəllifidir.

7 noyabr 1917 – Türköloq alim, professor İren İsgəndər bəy qızı Məlikova (Melikoff; 1917 – 9.1.2009) Peterburqda doğulub. 1919-cu ildə ailəsi Fransaya köçüb. Fransada azərbaycanlı dias-porunun tanınmış simalarından olub.

7 noyabr 1920 – Azərbaycanın ilk radio diktorlarından biri, Xalq artisti Fatma Ağacabbar qızı Cabbarova (1920 – 29.11.2010) Bakıda anadan olub. 1991-ci ilədək Dövlət Teleradio Verilişləri Şirkətində işləyib.

7 noyabr 1925 – Əməkdar incəsənət xadimi, teatr rəssamı Əy-yub Səfər oğlu Fətəliyev (1925 - 21.4.2000) İrəvanda anadan olub. Akademik Opera və Balet Teatrında quruluşçu rəssam işləyib.

7 noyabr 1934 – Xalq artisti, tanınmış müğənni Oqtay Ağayev (1934 – 14.11.2006) Bakıda anadan olub. Azərbaycan Dövlət Estrada Orkestrinin, Azərbaycan Televiziyası və Radiosu Estrada orkestrinin solisti olub.

7 noyabr 1940 – Xalq artisti, xanəndə Baba Mahmudoglu (Mirzəyev; 1940 – 6.12.2006) Qazax rayonunda doğulub. Opera tamaşalarında ("Leyli və Məcnun", "Aşıq Qərib", "Əsli və Kərəm" və s.) əsas partiyaları ifa edib.

7 noyabr 1945 – Xalq artisti Zərnigar Fəti qızı Ağakəşiyeva (1945 – 8.2.2018) Quba rayonunun Rustov kəndində anadan olub. Akademik Milli Dram Teatrında (1973-2011) çalışıb, televi-ziya tamaşalarında, filmlərdə ("Dantenin yubileyi", "Təhminə" və s.) maraqlı obrazlar yaradıb.

7 noyabr 1979 – Tanınmış rejissor, aktyor Yusif Yulduz (Yu-sif Seyfulla oğlu Əliyev; 1905–1979) vəfat edib. Akademik Mil-li Dram, Opera və Balet, Gəncə, Quba və b. teatrlarda çalışıb. Filmlərdə çəkilib.

7 noyabr 1990 – Əməkdar incəsənət xadimi, görkəmli kino-rejissor, operator Əlisəttar Ələsgər oğlu Atakəşiyev (25.12.1906 – 1990) vəfat edib.

8 noyabr 1923 – Xalq artisti, instrumental ifaçı, dirijor Tofiq Qəzənfər oğlu Əhmədov (1923 – 23.3.1981) anadan olub. Azər-baycan Radiosu və Televiziyasının estrada orkestrini yaradıb, milli caz musiqisinin inkişafına töhfələr verib.

8 noyabr 1930 – Bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Əfsər Bayram oğlu Cavanşirov (1930 – 20.5.2006) Füzuli rayonunun Horadiz kəndində doğulub. Azərbaycan Televiziyası və Radiosu "Bənövşə" uşaq xorunun yaradıcısı və bədii rəhbəri olub. Uşaq xoru üçün əsərlər yazıb.

8 noyabr 1939 – Kino xadimi, səs rejissoru və operatoru Ələk-bər Əliheydər oğlu Həsənzadə (1939 – 1.7.2019) Bakıda doğu-lub. "Azərbaycanfilm", "Lenfilm" kinostudiyalarında çalışıb, Rusi-yanın Əməkdar incəsənət xadimi olub.

8 noyabr 1944 – Teatrşünas, yazıçı-publisist Cəlil Həbib oğlu Vəzirov (1944-2008) anadan olub. Naxçıvan Muxtar Respublika-sı Teatr Xadimləri İttifaqının sədri işləyib.

8 noyabr 2018 – Xalq artisti, görkəmli aktrisa Amaliya Əliş qı-zı Pənahova (15.6.1945 – 2018) vəfat edib. 1964-cü ildən Aka-demik Milli Dram Teatrında çalışıb. 1992-ci ildə Bakı Bələdiyyə Teatrını yaradıb. Filmlərdə yaddaqalan rollar oynayıb.

9 noyabr 1926 – Xalq rəssamı Davud Mehdi oğlu Kazımov (1926 – 14.2.2015) Bakıda doğulub. Rəngkarlıqla yanaşı, qra-fika ustası kimi də tanınıb, bədii əsərlərə illüstrasiyalar çəkib. Əsərləri Milli İncəsənət, Ədəbiyyat muzeylərində nümayiş etdiril-ir. Dövlət Rəssamlıq Akademiyasının professoru olub.

9 noyabr 1973 – Xalq artisti, tanınmış aktyor Rza Əfqanlı (Rza Rüstəm oğlu Cəfərzadə; 15.5.1899 –1973) vəfat edib. Akademik Dram Teatrında çalışıb, filmlərdə çəkilib.

9 noyabr 1994 – Xalq yazıçısı, Dövlət mükafatı laureatı Bay-ram Salman oğlu Bayramov (11.12.1918 – 1994) vəfat edib. "Mən ki gözəl deyildim", "Firəngiz", "Onun bəlalı sevgisi" filmləri-nin ssenari müəllifidir.

Dünya

6 noyabr 1814 – Belçikalı musiqi aləti ustası, saksofonun ya-radıcısı Adolf Saks (Antoine-Joseph (Adolphe) Sax; 1814-1894) anadan olub.

7 noyabr 1810 – Macar bəstəkarı, pianoçu və dirijor Erkel Fe-rens (Erkel Ferenc; 1810-1893) anadan olub.

7 noyabr 1913 – Fransız yazıçısı, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatı (1957) laureatı Alber Kamyu (Albert Camus; 1913 – 4.1.1960) anadan olub. Ekzistensializm fəlsəfəsinin tanınmış nümayəndəsidir. Əsərləri: "Vəba", "Özgə", "Sizif haqqında mif", "Qiyamçı adam", "Şeytanlar" və s.

8 noyabr 1837 – Gürcü yazıçısı, publisist, şair İlya Qriqoryeviç Çavçavadze (1837 – 12.9.1907) anadan olub. "Erməni alimləri və fəryad edən daşlar" adlı əsərində ermənilərin qonşu xalqların tarix və mədəniyyətinə qarşı saxtakarlıq cəhdlərini ifşa edib.

8 noyabr 1900 – Amerika yazıçısı Marqaret Mitçell (Margaret Munnerlyn Mitchell; 1900-1949) anadan olub. "Küləklə sovrulan-lar" romanı ilə məşhurlaşıb.

9 noyabr 1818 – Rus yazıçısı İvan Sergeyeviç Turgenev (1818 – 3.9.1883) anadan olub. Əsərləri: "Atalar və oğullar", "Ərəfe", "Zadəgan yuvası", "Rudin" romanları, "Ovçunun qeydləri" hekə-yələr toplusu, "Asya", "Bahar suları" povestləri və s.

9 noyabr 1929 – Yəhudi əsilli macar yazıçısı, Nobel mükafatı laureatı (2002) İmre Kertes (1929 – 31.3.2016) anadan olub. II Dünya müharibəsində Osvensim və Buhenvald həbs düşərgə-lərində məhbus olub.

Hazırladı: Vüqar ORXAN

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun qazandığı tarixi Zəfərin ildönümü qardaş Türkiyədə də müxtəlif tədbirlərlə qeyd olunur.

Türkiyədə nüfuzlu musiqi layihələrindən olan "Beynəlxalq Şəfiqə Kutluer Festivalı"nın açılış konserti 44 günlük müharibədə Qələbəmizə həsr edilib. Noyabrın 2-də Ankarada, Prezident Simfonik Orkestri (CSO) zalında keçirilən "Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa" adlı konsertdə korifey bəstəkarlarımızın əsərləri və xalq mahnıları səslənib.

Tanınmış fleytaçı, UNİCEF-in xoşməramlı səfiri Şəfiqə Kutluer tərəfindən əsas qoyulan beynəlxalq musiqi festivalı 12 ildir təşkil edilir. Ötən il festival çərçivəsində Qarabağ şəhid uşaqlarının xatirəsinə həsr edilən konsert keçirilmişdi.

Budəfəki konsertdə Azərbaycan

Ankarada beynəlxalq festivalın açılışında "Şuşa" konserti

canın Əməkdar artisti, Şuşada doğulmuş və doqquz yaşında doğma şəhəri tərk etməyə məcbur olmuş, hazırda Münxen Simfonik Orkestrinin baş dirijoru olan Fuad İbrahimovun rəhbərliyi ilə "Şuşa" simli alətlər ansamblı çıxış edib. Konsertin soloisti Şəfiqə Kutluer (fleyta) olub.

Üzeyir Hacıbəyli, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov və Arif Məlikovun ölməz əsərləri, Azərbaycan və türk xalq mahnıları tamaşaçılarda zəngin təəssürat yaradıb. Həmvətənimiz Anar İbrahimovun bəstələdiyi "Mənim ürəyim Şuşa" adlı əsər isə xüsusi rəğbətlə qarşılanıb.

Qeyd edək ki, "Beynəlxalq Şəfiqə Kutluer Festivalı"nın açılış konserti Azərbaycanın Türkiyədəki Səfirliyi, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondu, TİKA (Türk İşbirliyi və Koordinasiya Agentliyi) və digər qurumların dəstəyi ilə keçirilib.

Gecədə Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Fondunun rəhbəri, professor Aygün Attar və görkəmli musiqiçi Şəfiqə Kutluer Azərbaycanın Zəfər bayramı və konsertlə bağlı fikirlərini tamaşaçılarla bölüşüblər.

12-ci "Beynəlxalq Şəfiqə Kutluer Festivalı" dekabrın 1-dək müxtəlif ölkələrdən ifaçıların konsert proqramları ilə davam edəcək.

Mehparə SULTANOVA
Ankara

"Səsin harmoniyası"

Zəfər bayramımıza həsr edilib

"Odlar diyarından" Almaniya-Azərbaycan musiqi günləri

Festivalın təşkilatçısı və bədii rəhbəri Almaniya da yaşayıb-yaradan soydaşımız – bəstəkar və musiqişünas, sənətsünaşlıq üzrə fəlsəfə doktoru Xədicə Zeynalovadır. O, həmçinin "Bridge of Sound" ("Səs körpüsü") orkestrinin və eyniadlı təşkilatın yaradıcısı və rəhbəridir.

Festival barədə "Mədəniyyət" qəzetinə açıqlama verən Xədicə Zeynalova deyib ki, layihənin əsas məqsədi mədəniyyətlərəarası və beynəlxalq dialoqda ənənəvi musiqi ilə yanaşı, yeni musiqinin təqdim edilərək qavranılmasına və geniş auditoriya tərəfindən qəbul edilməsinə çalışmaqdır. Biz həm də musiqinin sayəsində sülhün möhkəmlənməsinə və fərqli mədəniyyətlərin təmsilçiləri arasında əlaqənin qurulmasına çalışırıq: "Təsədüfi deyil ki, ilk festivalı doğma Azərbaycana və Zəfər bayramımıza həsr etmişəm. Azərbaycandan xeyli uzaqda ya-

şasam da, ürəyim həmişə doğma vətənimlə birgə döyünür. Bəstəkar, musiqişünas olaraq milli və klassik musiqimizi, muğamlarımızı tanıتماğım özümə borc bilirəm. Bu həm də bizim festivalın məqsədlərindən biridir".

Festival günlərində Detmold, Horn-Bad Maynberq və Bad Maynberq şəhərlərində dörd konsertin verilməsi nəzərdə tutulur.

5 noyabrda Detmoldda ilk musiqi axşamında instrumental muğamlarımız və rəqslərimiz təqdim olunacaq. Konsertdə Azərbaycanın Əməkdar artistləri Sahib Paşazadə (tar), Təqvil Əsədullayev (kamança) və Kamran Kərimov (dəf, qaval, nağara, zərb alətləri) muğam parçaları səsləndirəcək və "Arazya Dance Company" rəqs ansamblı çıxış edəcək.

Ertəsi gün Horn-Bad Maynberqdə instrumental ifaçılarımızın daha bir muğam konserti olacaq. Həmçinin alman və azərbaycanlı bəstəkarların orqan və skripka musiqisindən ibarət konsert təqdim ediləcək. Proqram Y.S.Bax, F.Mendelson, Q.Qarayev, N.Əliverdiyev və başqalarının əsərləri daxildir. Konsertdə "Bridge of Sound" ansamblının ifasında Xədicə Zeynalovanın "Heinrix və Leyla" əsəri də səslənəcək. Bu əsər almanların Azərbaycanda məskunlaşmasına həsr olunub, hadisələr Annenfeld (indiki Şəmkir) qəsəbəsində baş verir. Konsertdə beynəlxalq müsabiqələr laureatı, skripkaçı Oqtay Zeynalov-Şubert, orqan ifaçısı Qreqor Şvars da çıxış edəcək.

"Odlar diyarından" Almaniya-Azərbaycan musiqi günləri noyabrın 7-də Horn-Bad Maynberq şəhərində instrumental ifaçılarımız və "Bridge of Sound" ansamblının birgə konserti ilə başa çatacaq.

G.MİRMƏMMƏD

5-7 noyabr tarixində Almaniyanın üç şəhərində "Harmony of Sound" ("Səsin harmoniyası") Beynəlxalq Musiqi Festivalı – "Odlar diyarından" adlı Almaniya-Azərbaycan musiqi günləri keçiriləcək.

Daşkənddə BMT Günü tədbirində ölkəmiz də təmsil olunub

Daşkənddəki "Erudite Education School"da BMT Günü münasibətlə tədbir keçirilib. Tədbirdə 28 ölkənin mədəniyyət nümunələri təqdim olunub. Ölkəmizi Özbəkistandakı Heydər Əliyev adına Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi (AMM) təmsil edib.

Mərkəzin stendində ölkəmizlə bağlı nəşrlər, o cümlədən AMM-in özbək dilində Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, ədəbiyyatı ilə bağlı Daşkənddə çap etdirdiyi kitablar nümayiş olunub. Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin milli qadın və kişi ge-

yimləri də iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Arzulara çatdıran "Messi"

Özbəkistan Dövlət İncəsənət və Mədəniyyət İnstitutunun magistri Şokir Xalikovun qısametrajlı "Messi" filmi "48 Hour Film Race" beynəlxalq kino layihəsində iki nominasiyanın qalibi olub.

Film son hadisələrlə bağlı Əfqanıstandan qaçan iki qardaş barədədir. Silahlıların təqib etdikləri qardaşların öz arzusuna çatması müşkül işə çevrilir. Lakin sonda onların sərhədi keç-

mək və dinc ölkədə yaşamaq istəyi reallaşır.

Qardaşların öz arzuları uğrunda həyat savaşları onların xeyrinə bitdiyi kimi, gənc rejissorun təhsilini davam etdirmək istəyi də yerinə yətib. Beynəlxalq layihənin mükafatları Şokir Xalikova Amerikada təhsil almaq imkanı verir.

La Skala yeni mövsümə hazırlaşır

Dünyanın 1 nömrəli opera teatrında yeni mövsümün ilk tamaşasına biletlər bir neçə saat ərzində satılıb. Milandakı La Skala Teatrı bilet satışını elan edəndən sonra cəmi üç saat içində təkcə balkondakı "ucuz" yerlərə (120-420 avro) deyil, həm də 3000 avro qiyməti olan ən bahalı yerlərə biletlər də alınıb.

Ənənəyə görə, La Skalada mövsüm dekabrın 7-də, Milan şəhərinin hamisinin şərəfinə qeyd olunan "Müqəddəs Amvrosi günü"ndə başlayacaq.

Həmin gün teatrın baş dirijoru Rikardo Şayinin rəhbərliyi altında C.Verdinin "Makbet" operası oynanılacaq. Əsas partiyaları dünya opera sənətinin ulduzları Anna Netrebko və Luka Salsi ifa edəcəklər.

"Makbet" mövsümün ən bahalı və sanballı tamaşası hesab edilir. Qeyd edək ki, ötən il pandemiya üzündən La Skalada mövsüm opera artistlərinin "Rai 1" telekanalında canlı yayım konsertləri ilə əvəz olunmuşdu.

GÜLCAHAN

Çin xalçası 5,4 milyon dollara satışı çıxarılaçaq

Çinin Min sülaləsi dövrünə (1368-1644) aid xalça Parisdə keçiriləcək hərracda 5,4 milyon ABŞ dollarına satışı çıxarılaçaq.

Altı əsrə yaxın tarixi olan xalça "Christie's" hərrac evinin noyabrın 23-də Fransa paytaxtında keçiriləcək auk-

sionunda potensial alıcılara təqdim olunacaq. Xalçanın üzərində beşpəncəli əjdaha və onun üstündə buludların təsviri var. Bildirilir ki, əjdahalar imperiyanın gücünü simvollaşdırır. Sözügedən xalça ilə birlikdə Min sülaləsinə aid 39 xalça və imperiya əjdahası motivi 16 xalça da satışı çıxarılaçaq.

Qeyd edək ki, Min sülaləsinə aid başqa bir imperator xalçası 2020-ci ildə Nyu-Yorkda Christie's hərracında 1,7 milyon dollara satılıb.

CAVİD

2030-cu ilədək meşələrin qırılmasını dayandırmaq

Məşhur aktyor Leonardo Di Kaprio Şotlandiyanın Qlazqo şəhərində keçirilən "COP26" İqlim Dəyişikliyi Konfransına qoşulub. Hollivud ulduzu uzun müddətdir ki, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizəyə öz töhfəsini verir. O, ətraf mühit təşkilatlarına milyonlarla vəsait bağışlayıb, 2014-cü ildə BMT-nin iqlim dəyişikliyi üzrə nümayəndəsi seçilib və istehsalatda təbii materiallardan istifadə edilməsi təşəbbüslərinə dəstək verir.

Qeyd edək ki, oktyabrın 31-də Qlazqoda başlayan "COP26" İqlim Sammiti noyabrın 12-dək davam edəcək. Sammitdə əldə olunan ilk mühüm nəticə 100-dən çox ölkənin liderinin 2030-cu ilədək meşələrin qırılması prosesini dayandırmaq barədə razılığa gəlməsi olub.

Qərarı dəstəkləyən ölkələr arasında Braziliya, Rusiya, Kanada, Kolumbiya, ABŞ, Böyük Britaniya və İndoneziya da var. Ümumilikdə dünyadakı meşə sahələrinin təxminən 85 faizi bu ölkələrin ərazisində yerləşir.

Razılaşma əsasında ayrılacaq 20 milyard dollar vəsaitin bir hissəsi zərər çəkmiş meşələrin bərpasına və meşə yağınlıqları ilə mübarizəyə yönəldiləcək. Həmçinin sammitdə iştirak edən 28 ölkə kənd təsərrüfatı məhsulları, əsasən də palma yağı, kakao və soya istehsalı üçün meşələrin qırılmasına son qoymaq qərarına gəlib. İndoneziya dünyanın ən böyük palma yağı ixracatçısıdır.

Nizami yaradıcılığı ispan ədəbiyyat portallarında

Dövlət Tərcümə Mərkəzinin "Azərbaycan ədəbiyyatı beynəlxalq virtual aləmdə" layihəsi davam edir. Layihə çərçivəsində İspaniyanın "alquiblaweb.com" və "trabalibros.com" ədəbiyyat portalları dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin ispan dilinə tərcümə edilmiş "Yeddi gözəl" poeməsindən "Nağılin başlanğıcı və Bəhrəmin doğulması", "Mərhəmətli Allahın adı ilə", "Allahın elçisi Məhəmmədə mədhlər", "Peyğəmbərin məracı" adlı hissələrə, şairin həyat və yaradıcılığı haqqında məlumatlara yer ayrılıb.

Dövlət Tərcümə Mərkəzindən

bildirilib ki, "Yeddi gözəl" poemasının parçalarını ispan dilinə bədii tərcümə müəllifi Karmen Linaresdir.

Qeyd edək ki,

"alquiblaweb.com" portalında

"Azərbaycan ədəbiyyatı beynəlxalq virtual aləmdə" layihəsi çərçivəsində ayrıca bölüm yaradılıb. "Azərbaycan yazıçı və şairləri" bölümündə klassik və müasir ədəbiyyatımızdan nümunələr müntəzəm şəkildə oxuculara təqdim ediləcək.

"Azərbaycanda qış tətili"

Ölkəmizin turizmi potensialı

Qazaxıstanda tanınılıb

Noyabrın 3-də Azərbaycan Turizm Bürosu və Qazaxıstanın "Air Astana" aviashirkətinin "Azərbaycanda qış tətili" mövzusunda keçirdiyi birgə vebinarda ölkəmizin qış turizmi üzrə potensialı nümayiş olunub.

Dövlət Turizm Agentliyindən

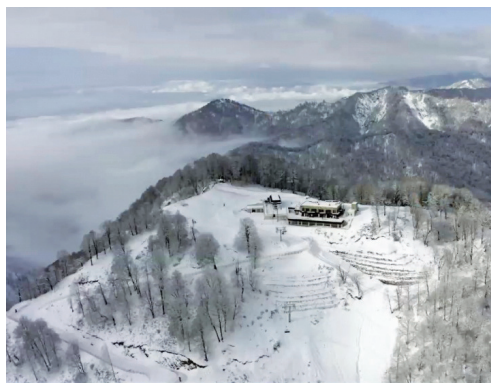
(ATB) bildirilib ki, tədbir iki ölkə arasında müntəzəm uçuşların bərpa edilməsi ilə əlaqədar keçirilib.

Qazaxıstan turizm sənayesi nümayəndələrinin qatıldığı onlayn tədbirdə Qazaxıstan vətəndaşlarının Azərbaycana səfər etməsinin önemi vurğulanıb və Azərbaycanın qış turizmi üzrə destinasiya kimi tanınmasına dair prezentasiya təqdim edilib.

Tədbirdə "Şahdağ" Turizm Mərkəzi, "Tufandağ" Qış-Yay Turizm Kompleksi və "Absheron Hotel Group" şirkətinin nümayəndələri çıxış ediblər.

"Air Astana" şirkətinin nümayəndələri Azərbaycanla tərəfdaşlıqdan məmnunluqlarını vurğulayıblar.

Qeyd edək ki, "Air Astana" ilə ATB arasında əməkdaşlıq çərçivəsində silsilə marketing kampaniyalarının həyata keçirilməsi planlaşdırılıb.

Gürcüstanda Azərbaycan dilində uşaq teatrının "Meşə komediyası"

Gürcüstanın Qardabani rayonunda yeni yaradılan "Beez" Uşaq Teatrı tanınmış gürcü klassiki Vaja Pşavelanın uşaqlar üçün yazdığı "Meşə komediyası" pyesi əsasında tamaşa hazırlayıb. Noyabrın 2-də tamaşanın premyerası olub.

Gürcüstanın Mədəniyyət, İdman və Gənclər Nazirliyinin, Azərbaycanın Gürcüstandakı Səfirliyinin, Qardabani Bələdiyyəsi əməkdaşlarının, QHT nümayəndələrinin də baxdıqları tamaşada balaca aktyorların ifası maraqla qarşılanıb.

Tamaşaya teatrın bədii rəhbəri Binəli İslamoğlu quruluş verib.

Tədbirdə bildirilib ki, Gürcüstanın Mədəniyyət, İdman və Gənclər Nazirliyinin elan etdiyi "Uşaqlar və yeniyetmələrin özəl yaradıcılıq studiyalarına dəstək" müsabiqəsində müstəqil azərbaycandilli "Beez" Uşaq Teatrı da qalib olub. Nazirliyin "Səhnədən inteqrasiya" layihəsi əsasında hazırlanan tamaşa Rustavi, Marneuli və Bolnisi bələdiyyələrində də nümayiş etdiriləcək.

aktyorların ifası maraqla qarşılanıb.

Tamaşaya teatrın bədii rəhbəri Binəli İslamoğlu quruluş verib.

Tədbirdə bildirilib ki, Gürcüstanın Mədəniyyət, İdman və Gənclər Nazirliyinin elan etdiyi "Uşaqlar və yeniyetmələrin özəl yaradıcılıq studiyalarına dəstək" müsabiqəsində müstəqil azərbaycandilli "Beez" Uşaq Teatrı da qalib olub. Nazirliyin "Səhnədən inteqrasiya" layihəsi əsasında hazırlanan tamaşa Rustavi, Marneuli və Bolnisi bələdiyyələrində də nümayiş etdiriləcək.

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin nəşri

MƏDƏNİYYƏT

Qəzet 1991-ci ilin yanvarından çıxır

Baş redaktor: Vüqar Əliyev

Ünvan: AZ 1012, Bakı şəhəri, Moskva prospekti 1D
Dövlət Film Fondu, 5-ci mərtəbə

Telefon: (012) 431-28-79 (baş redaktorun müavini)
431-57-72 (redaktor)
430-16-79; 530-34-38 (müxbirlər)
511-76-04 (mühasibatlıq, yayım)

E-mail: qazet@medeniyyet.az

Lisenzia № AB 022279

İndeks: 0187

Qiyməti: 60 qəpik

"Mədəniyyət" qəzetinin kompüter mərkəzində səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunub.

Tiraj: 5146

Sifariş: 2257

Buraxılışa məsul: Fəriz Yunisli

Yazılardakı faktlara görə müəlliflər cavabdehdir.
Qəzetdə AZƏRTAC-ın materiallarından da istifadə edilir.